

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societatea Anonimă p. editura ziarului Aradi Közlöny. Inreg. in Reg. Publ. Periodice sub No. 10/1-1938. Tr. Arad

ARAD, ANUL 54. No. 255.
1939. november 9. csütörtök.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Eleven példát

mutatnak Aradváros magyarsága számára azok a kitünő, országos nevű magyar vezető-férfiak, akik szerda óta városunkban tartózkodnak. A Romániai Magyar Népközösség országos szervezeteinek arra a három vezetőképviseletjére gondolunk, akik az országos központ utasítására belső fegyelmi ügyben, kötött misszióval érkeztek közénk: és fűzzük hozzá azonnal, hogy csaknem mindegyikük Erdély más-más tájékáról. Dr. Kolombán József Csikszreda magyarságának reprezentánsa: Teleki Ádám gróf, az országos magyar iparos-szervezet építője és fiatal vezéregyenisége, akit képviselői mandátum egyébként is ezerfelé és ezerféle közmunkára kötelez, — marosújvári otthonából utazott Aradra, hogy itt találkozzék harmadik országoshírű politikai fegyvertársával, dr. Bartha Ignác kolozsvári ügyvéddel, a cég-ügyek nagy tudású parlamenti magyar szakreferensével. Hárman az ország háromféle részéből indultak utnak a kapott központi utasításnak megfelelőleg, hogy munkájukat, egyéni teendőiket napokra félretéve Aradra siessenek és teljesítsék a magyar központi képviselői fórum parancsát, amely számukra nagy és gondos körültekintést igénylő felelősséget, sok-sok kényelmetlenséget, türelmet és áldozatot jelent.

Nem kívánunk érdemben egy pillanatra sem beieboacsájkozni a népközösségi vizsgálóbizottság munkájába. Hár Arad magyarsága soha eddig még nem észlelt foku érdeklődéssel várja a központi vezetőség végső döntését. Mi legelső sorban is arra a példaadó fegyelmezettségre és kötelességtudásra kívánunk rámutatni, amely ezeket a fáradságtalan magyar vezető-férfiakat áthatja, amidőn egy közös cél érdekében egyetlen hivatott vezéri szóra egyformán, szinte ugyanabban a pillanatban sorakoznak föl, hogy a rájuk hárult nehéz feladatot ne csak vállalják, — ami kötelességük, — de a legjobb tudásuk és felkészültségük szerint meg is oldják. Ez a fegyelmeztség, ez a kötelességvállalás és ez a felelősségérzet az, amely eddig is magyar közéleti életmegtartóvá, azaz a kétségkívül magyar jellegzetességgel karakterizálta és amelytől, — remélni kívánjuk és hittel hisszük, — a jövőben sem fordul el közéletünk testületi élet-útjára és benső tartalma. A három erdélyi magyar vezető-férfiu közöttünk való időzésében legelső sorban is a tények valóságának beszédes szimbólumát kívánják kihangsúlyozni: ime, ez az a felelősségérzet és felelősség-vállalás, ez a magyar kötelességtudás, ez az a magyar áldozatkészség, amely minden körülmények között, téjovázás nélkül fel tudja adni, félre tudja tenni egyéni, személyes szempontjait, ha arra kerül sor, hogy magasabb közérdeket, szélesebb és messzihatóbb feladatokat kell a közösség tényleges érdekében vállalni és ellátni.

Aradváros magyarságának közéleti múltja nem szűkölködött annyira sohasem a hasonló szellemiségű vezetőférfiakban, sem hogy ebben a pillanatban ne érezzük a központi segítségnyújtás kötelességérzést és alkotmányos eljárásának mélyebb jelentőségét. Nem titkoljuk, mert hiba volna magyaros ösznességgel és bátorsággal szemébe nem nézni a ténynek: alaposan rászorultunk pillanatnyilag az ősi erdélyi összetartás szellemének egyetemi megnyilatkozására és a kisebbségi magyar együttartozás ilyen példaadó felvonulására. Ugy látszik, valóban nem volt másféle semmiféle kiutából a közéleti kátyuból, amelybe az osztályérdek felporzó vihara, a személyi ambíciók könnyelmű felvonulása az aradi magyar közélet intézményeinek jogos képviselőjét sodorta a magyar népközösség országos, eleven népcsaládjának keretein belül. Am anfiál megnyugtatóbb a tudat, hogy felelős intézményeink szilárd alapokra építették a maguk bátyafalait és közéleti vezetőink feladataikat teljes tudatában állják meg helyeiket minden tekintetben a körükük forlódo közéleti kérdések foragatagában. Népi közösségünk ténye talán soha-

Békekezdeményezés után:

Belgiumban előkészületek történtek az általános mozgósításra

Brüsszelben hangsúlyozzák, hogy csupán elővigyázatossági intézkedésnek szánták a katonai rendszabályokat.

Reménytelen minden kísérlet a béke helyreállítására

Brüsszel. A Stefani hírszolgálati iroda tudósítójának jelentése szerint Belgiumban nagyszabású katonai összpontosítások és újabb korosztályok behívása történt. Az összes gépjárműveket elrekvirálták katonai célokra, különösen az északi vidéken.

A belga és holland uralkodók találkozását a német sajtó rekonszenzálva kíséri. Ezzel szemben az angol és francia lapok hidegen fogadták a két uralkodó közvetítő ajánlatát.

Brüsszel. A belga katonai hatóságok az elmúlt éjjel és tegnap délelőtt nagyszabású behívót készítettek el. A közlekedési eszközöket lefoglalták az egész országban. Minden intézkedés megtörtént arra nézve, hogy az általános mozgósítás kihirdessék. Hangoztatják azonban, hogy ez csupán óvatossági szabálynak tekinthető.

Nem biztat sikerrel

a holland és belga uralkodók béke-kezdeményezése

Vilma németalföldi királynő és Lipót belga király békefelhívása érthető feltűnést keltett világszerte és az uralkodók kezdeményezése mindennél élénk visszhangot keltett.

Igy a római Messagero szerint valószínűnek látszik, hogy a német birodalmi kormány teljes erővel támogatni fogja a hágai békeakciót. Ez még akkor is hitre vehető ha a német kormány meg van győződve arról, hogy kezdeményezésének semmi gyakorlati következménye nem lesz.

Egyéb jelentéseink ebben a vonatkozásban a következők:

Berlin: A német sajtó nagy cikkeiben foglalkozik a holland és a belga uralkodók békeajánlatával. A Hágából érkező híreket a berlini lapok minden megjegyzés nélkül közlik.

Amszterdami jelentés szerint a Havas ügynökség azt jelenti, hogy a békeajánlatok első hatásaként Berlinben az a vélemény alakult ki, hogy a félelem következtében találkozott a két uralkodó Hágában. Az Algemeen Handelsblad azt írja, hogy Németországban nagy a harag Belgiummal és Hollandiával szemben. A kedden este megjelent német lapok azzal vádolják a két semleges országot, hogy tulságos jóakaratozást mutat az angol blokáddal szemben.

Berlin. (Rador). A német lapok lord Halifax tegnapi beszédével kapcsolatban megállapítják, hogy az arrogáns és aképmutató volt. A Berliner Börsenzeitung szerint Halifax lord, mint a történelem és az emberi jogok bírja jelentkezett. Meg kell azonban állapítanunk — írja a lap —, hogy ő volt az, aki szeptember 2-án meghírustotta a Duce kísérletét a béke megmentése érdekében. Az angol külügyminiszter minden áron háborút akart és azt munkatársai segítségével fokozatosan előkészítette.

A Berliner Lokalanzeiger Molotov beszédét méltatva megállapítja, hogy a szovjet külügy népbiztos a háboru kitöréséért Angliára hárította a felelősséget, mert Anglia az, amely nem akar engedményeket tenni és lemondani a világoralmi törekvésekről.

London:

György király kedden este a Buckingham-palotában disztribúciót adott a dominionok és India megbízottainak tiszteltére. Az eheden résztvettek a glouchesteri herceg és felesége, sir Neville Chamberlain és felesége, Anthony Eden és neje, a yorkshirei herceg és felesége és még számos előkelőség. A háboru kitörése óta ez az első udvari ebéd, amit az angol uralkodó a Buckingham-palotában adott. A lapok jelentése szerint a holland és belga uralkodók üzenetét akkor nyitották át György királynak, amikor a disztribúció megkezdődött és annak befűzése után nyomhan magánbeszélgetések keretében megtárgyalták a javaslatot. A miniszterek csak éjjel után hagyták el a palotát.

Chamberlain miniszterelnök az alsóház ülésén Attlee őrnagy kérdésére kijelentette, hogy a holland királynőtől és a belga királytól kapott leveleket az angol kormány beható vizsgálat tárgyává teszi, de most még nincsen ebben a helyzetben, hogy erről bővebben nyilatkozhassék.

London. Chamberlain miniszterelnök csütörtökön résztvesz a lordmajor disztribúción és ott beszédet fog mondani. Emiatt a rendes alsóházi heti beszédelőbeszéd elmarad.

Az angol minisztertanács szerda délelőtt ült össze és foglalkozott a belga—holland békeközvetítő javaslatl. Mielőtt azonban választ adnának, a javaslatot az angol és a francia kormányok egymásközt is megvitatják.

sem nyert Aradon ennyire személetes, ennyire mindenki által érzékelhető megnyilatkozást, mint ezuttal, amidőn magyar központi képviselőink közénk érkeztek és napokra félretéve országos feladataikat, őket ezerféle más irányba parancsolólag szólító elkötelezettségeiket, az itélő magyarság közösségi intézményének segítségére siettek, hogy sorsát előrelendítsék a maguk tapasztaltságának, körültekintő tárgyilagosságának segítségével. Szerintünk ennél is többet tettek, amire kimondott utasításuk sem volt. Erdélyi magyar képviselőink, kitünő vezetőembereink példát mutattak nekünk,

aradi magyaroknak, hogyan kell egymás önzetlen és áldozatkész segítségére lennünk a közös boldogulás, a közös érvényesülés egyre tisztulább közösségi formáinak kialakulása érdekében. Példát mutatnak, hogy így kell cselekednünk mindnyájunknak, ha egymás ügyéről van szó, mert ha egymáson idején segítünk, a közösségen és így önmagunkon is segítünk és soha jobban nem érejt meg az idő parancsszava arra, hogy meghalljuk és megértjük belőle a mi kizárólagos egymásrautaltságunk mélyből fakadó, sorsterhes és történelmi bölcsességet sugalló intését. (J.)

Evangelikus nőegyleti tombolával egybekötött Mikulás tea-délután dec. 3.-án az Iparos Otthonban

Valamennyi angol lap első oldalán közli le a holland-belga békeközvetítő felhívást és igyekeznek megállapítani az okot, amiért ilyen sürgősen kellett ezt a közvetítést felajánlani. A Daily Telegraph azt írja, hogy kétségtelenül az emberlenség okok mellett Belgium és Hollandia féltelme is hozzájárult a békeközvetítési ajánlathoz. A béke megkötésére alkalmas niljanat azonban csak akkor érkezhethet el, ha Németország lemond a támadásokról. A Daily Mail szerint az utolsó hetekben Hollandiát és Belgiumot német részről állandóan megfenyegették és köztudomásu, hogy jelentős erők csapattesteket összpontosítottak a határaik mentén. Ha azonban a közvetítést a német nyomás számlájára írjuk, úgy megbántjuk a két háború német határozottságát és erejét. Hitler kancellár valójárá leg kihasználta a két ország békekészségét és megkísérelte, hogy ezek igénybevételével kikerüljön a kátyúból. Anglia és Franciaország szilárdan el vannak határozva, hogy semmi féle ilyen közvetítést nem fogadják el, amíg megfelelő biztosítékok nincsen az eredményre nézve.

A Times délutáni kiadása szerint Anglia legjobb és legméltóbb válaszként a háború békekötésére Halifax lord külügyminiszter keddi beszédét állíthatja oda. A délutáni angol lapok úgy vélekednek, hogy a közvetítő indítványnak semmi esélye sincs a sikerre.

Páris: A Havas ügynökség jelentése szerint a párisi sajtó hódolattal emlíkszik meg a belga és holland békekezdeményezésről, de a közleményekből kitűnik, hogy az angol és a francia állásfoglalás semmit sem változott és e szerint London és Páris sohasem lesznek hajlandók elfogadni az erőszak módszerének győzelmét. A békeajánlatról hosszabb vezércikk jelent meg a Petit Parisienben. E szerint nem lehet meglepődni azon, hogy a két semleges ország vezetői kifejezték azt az óhajt, hogy megszabadítsák a világot a háborútól. De viszont az is egészen természetesnek vehető, hogy Anglia és Franciaország továbbra is kitartanak eredeti állásponjtjuk mellett. A jelenlegi körülmények között a békekezdeményezéshez való csatlakozás Németország sikere lenne.

Newyork: A belga és holland uralkodók közvetítő javaslatát amerikai körökben rokonszónvvel és tisztelettel, de borulással fogadták. A Newyork Herald Tribune azt írja, hogy a béke ajánlathatósága az lenne, hogy a szövetségesek olyan kormánnyal kezdjenek tárgyalni, amely iránt bizalommal viseltetnek. Amíg ez meg nem történik, a béke kérdése megoldhatatlan. A Newyork Times szerint a háború találkozás és az utolsó pillanatban történt közvetítési javaslat azt jelenti, hogy azonnali veszélytől tartanak. (Rador.)

Göring megjelent a berlini szovjetkövetség estélyén

Berlin. Göring vezértábornagy a berlini szovjetnagykövetségen a forradalmi ünnepek alkalmából rendezett tegnap esti fogadáson megjelent. Ebből az alkalmából a Messagero római lap munkatársa néhány kérdést intézett Göringhez, aki a helyzetet illetően a következőket válaszolta:

— Az a körülmény, hogy én most itt lehetek, mutatja, hogy a helyzet igen jó Németország szempontjából.

Az amerikai repülőgépek Franciaországba és Angliába való szállításáról a vezértábornagy kijelentette, hogy

fenntartással kell megfontolni azt az állítást, mintha a szövetségesek 8000 repülőgépet rendeltek volna.

— Nagyon kétséges, hogy az Egyesült-Államok hamarosan ennyit tudjon szállítani. Hiszen az Egyesült-Államok hadserege is fegyverkezik és elsősorban annak lenne szüksége nagyobb mennyiségű repülőgépre.

Megkérdezte ezután a Messagero tudósítója Göringet, hogy

ebben a hárcruban az ellenséges hadihajók a szárazföldi célpontoknál is sokkal fontosabbak.

— Tekintettel arra, hogy Németország a legszigorúbban kimélni akarja a polgári lakosságot, ezért

lehetőleg kerülni a szárazföldi célpontok bombázását, legalább is addig, amíg az ellenségek is hasonló tartózkodást tanúsítanak ebben a tekintetben.

Moszkva. (Rador.) Molotov külügyi népbiztos kedden este meghívta a diplomáciai testület és a külföldi sajtóképviseletek tagjait a külügyi népbiztossági palotában tartott ünnepségre.

Vorosilov: Oroszország folytatja békepolitikáját

Moszkva. (Rador.) A moszkvai katonai parádé alkalmával Vorosilov hadsereg főparancsnok beszédet mondott a csapatok előtt. Rámutatott, hogy a világ súlyos nemzetközi konfliktus idejéül, Szovjetország külpolitikája megmentette Oroszországot a háború veszélyétől. A Németországgal létesített megnehtámadási szerződés kizárja a Németország elleni háborút és Oroszország folytathatja békepolitikáját.

„Bulgária hajlandó együttműködni a Szovjettel”

Szófia. (Stefani.) Szovjetország új szófiai követe átadta megbízó levelét Boris királynak. A követ ezalkalommal beszédet

Németország fegyver ellenében a Balkánon élelmiszert és nyersgyapotot kíván vásárolni

Ankara. (Rador.) Valószínűnek tartják, hogy Németország újabb kísérletet tesz a Balkánnal való gazdasági kapcsolatainak további kiszélesítésére. Fegyverszállítmányok ellenében Németország reméli, hogy élelmiszereket és nyersanyagokat nagyobb mennyiségben kaphat. Pápen ankarai német követ feladata, hogy új gazdasági tárgyalásokat kezdjen illetékes török körrökkel az augusztusban lejárt német-török gazdasági egyezmény megújítására, amelynek megújítását annak idején Törökország visszautasította.

Magyarország és a Dunavidék légkörének megennyhülése

Páris. (Dunaposta.) A francia sajtó állandóan a legnagyobb figyelmet szenteli a délkelet-európai kérdéseknek és méltatja Magyarországot mérsékelt és nyugodt békepolitikájáért. Tanogztatja, hogy

Párisban élénken óhajtják Magyarország déli és délkeleti szomszédai viszonyának teljes megjavulását.

A magyar-jugoszláv közeledés híre Párisban általános meglepedést keltett. A Havas-ügynökség svájci jelentés alapján számol be a két állam közeledésének legújabb eseményeiről. Megemlíti, hogy

a budapesti egyetemen legközelebb szerb-horvát tanszéket állítanak fel.

Kétségtelen, hogy a politikai közeledéssel párhuzamosan a magyar-jugoszláv gazdasági s

Duna-vidéki és balkáni légkör általános megjavulása lényegesen megkönnyíti a közép-európai egyensúly kialakulását és ebben Magyarország szerepét nagyfontosságúnak látják.

Új alapot találtak a finn-szovjet tárgyalások folytatására

Helsinki. (Rador.) A Reuter ügynökség jelentti: Tanner pénzügyminiszter, aki a finn bizottsággal együtt Moszkvában tartózkodik, telefonon közölte a finn kormánnyal, hogy új alapot talált a szovjet-finn tanácskozások folytatására. A lakosság azon része, amely elhagyta Helsinkit, lassanként visszaköltözik. Az iskoláknak

mondott és kifejezte örömét, hogy együttműködhet Szovjetország és Bulgária közötti politikai kapcsolatok kimélyítésén a béke érdekében. Boris király válaszában hangsúlyozta, hogy a bolgár nép hajlandó együttműködni nemzetközi téren a Szovjettel a béke érdekében.

Törökország törvénybe iktatta az ankarai hármas szerződést

London. Ankarai jelentés szerint a török nemzetgyűlés egyhangúlag törvénybe iktatta az Angliával és Franciaországgal kötött kölcsönös segélynyújtási egyezményt.

Olaszország várakozó állásponton

Belgrád. A Politika című lap római munkatársa Olaszország magatartását a Balkán-államok semlegességi blokkja iránt úgy jellemzi, hogy Itália várakozó álláspontot foglal el. Az olasz kormány ki akarja várni az események fordulatát, hogy később a kedvező időpontban közbelépessen egy ilyen blokk megalakítása céljából.

ha az Olaszországgal szorosan karöltve haladó magyar kormánynak sikerül továbbra is kitartani jelenlegi politikája mellett.

Jugoszláv miniszter a kisebbségekkel való együttműködésről

Belgrád. (Dunaposta.) Beslic jugoszláv közlekedésügyi miniszter hétfőn Nagybecskerekben beszédet mondott, melyben a következőket jelentette ki:

— A Jugoszláviában élő nemzeti kisebbségek — mondotta többek között — jól tudják, hogy ki volt MILETICS SZVETOZAR és hogy ő állandóan harcolt a szerbek és a kisebbségek, különösen a magyarok együttműködése érdekében és hogy mennyire támogatta a magyarokat a közös ellenség, az osztrákok ellen. Ma is csak az ő tanácsait kell követnünk. Jóbarátságban élünk a kisebbségekkel és dolgozunk a kölcsönös jólét előmozdításán. Nem kívánjuk a magyaroktól, hogy szerbek legyenek Maradjanak meg mindig a maguk nemzetiségében. Mi elismerjük jogaikat és kulturánkat, de ők ismerjék el, hogy ez az ország a szerbek országa.

Külpolitikai tekintetben a következőket mondotta a jugoszláv miniszter:

— Európa nagy nemzeti hadiállapotban van. Ebben a rendkívüli helyzetben az ország és a nép érdekében úgy látszott helyesnek, hogy Jugoszlávia a szigorú és feltétlen semlegesség álláspontjára helyezkedjék és barátsági, vagy megnehtámadási szerződést kössön a szövetséges államokkal. Bulgáriához örökös barátsági szerződés kapcsolja, Romániával szövetségben vagyunk, baráti szerződésünk van Olaszországgal és Németországgal és egyre javul viszonyunk Magyarországgal. Eleget harcoltunk, most semlegesek maradunk. A semlegesség azonban nem jelenti azt, hogy nem örökdüink országunk biztonsága felett. Függetlenségünket mindenestre megvédjük és senki sem kényszeríthet minket rabságra.

legnagyobb részét hétfőn megnyitják és a finn főváros lassan visszanyeri rendes képét.

Helsinkiből jelentik: Kallio finn köztársasági elnök jóváhagyta a kormány által a Moszkvában tárgyaló bizottságnak küldött utasításokat.

A litván kormány hatálytalanította a Szovjet vilnai vagyontelosztási rendeletét

Vilna. A litvániai kormánybiztos azonnali hatállyal beszüntette a nagybirtokok felosztása iránt kiadott szovjetrendeletet a litvánok által megszállott vilnai területen.

Amikor a szovjetcsapatok elfoglalták a vilnai kerületet azonnal hozzá fogták a nagyüzemek és a nagybirtokok felosztásához. A betiltó rendelet a környék szegé-

nyebb néposztálya körében nagy csodálást keltett és ezért egyes helyeken zavargások voltak. Így felgyújtották Prystov, volt lengyel miniszter kastélyát is. Itt több gazdasági épület a lángok martaléka lett. Maga Prystov szeptember közepén Vilnában öngyilkos lett és meghalt.

(Folytatás a 7-ik oldalon.)

Bartha Ignác dr. és gróf Teleki Adám nyilatkoznak a magyarság időszerű kérdéseiről:

- 1. A céhrendszer keretében fennmaradnak a magyarság létező intézményei**
- 2. Lényeges módosítások végett elhalasztották a céhtörvény bizottsági tárgyalását**
- 3. Megteremtik a magyar iparostársadalom összefogó szervezetét**

Töretlen lendülettel dolgozik a Népközösség a magyar tömegek megszervezése érdekében

Az aradi Iparos Otthon emeleti heliségében kedden kezdődött meg — mint arról az Aradi Közlöny más helyén beszámolunk — annak a hármast bizottságnak munkája, amely az aradi népközösségi választás ügyében a központ megbízásából a vizsgálatot lefolytatja. Erről a munkáról, amelyet a bizottság folytat, nyilatkozatok a jelentés megtétele és a központi döntés előtt, természetesen nem hangozhatnak el. Azonban

nyilatkozatot kértünk a bizottság két tagjától: BARTHA Ignác dr. és gróf TELEKI Adám képviselőktől, olyan kérdésekkel kapcsolatban amelyek a romániai magyarság egyetemét és természetesen a Magyar Népközösség vezetését foglalkoztatják.

Bartha Ignác dr. az alapos felkészültségű jogász tudvalóval résztvevő a céhtörvénytervezet parlamenti bizottsági tárgyalásain és ezeken az üléseken rendkívül hasznos munkát végzett. Erről a munkáról, valamint magáról a céhtörvénytervezetről beszéltünk vele.

Magyar állásfoglalás a céhtörvénnyel kapcsolatban

— A céhtörvény-javaslat — mondotta — az új alkotmánytörvény azon rendelkezésén alapul, amely az ország lakosságát három csoportba

Atdolgozzák a céhtörvény-tervezetet

— Felvetődött ezenkívül a következő kérdés is: Az 1939. január 17-iki egyezmény értelmében az egyes intézményekbe, tehát a céhekbe is a magyarság nem egyenlően, hanem testületileg lép be. Ilyen körülmények között

felmerült annak szükségessége, hogy létező intézményeink jól személyisége elismerést nyerjenek és vagyona megmaradjon.

— Ralea munkügyi miniszter erre a kérdésre adott válaszában kijelentette, hogy a történelmi múlt iparosintézményeket fenn akarja tartani és jogi személyiségüket elismeri. Niculescu-Ritz szenátor felszólalásában ezt az elgondolást helytelenítette.

de a miniszter újból kijelentette, hogy az említett intézmények fennmaradnak. Másnap egy hármast küldöttség, amelynek BÄNFY Miklós gróf, SZÁSZ Pál dr. és én voltunk a tagjai, megjelent ARGETOIANU miniszterelnöknél és jóváhagyás végett a céhtörvénytervezet 119. szakaszához módosító indítványt terjesztett elő.

— Eszerint mindhárom kategória esetében magyar alosztályok szervezését illesztettük be a törvényszakaszba és a miniszterelnök ehhez való jóváhagyását kértük.

Argetoianu miniszterelnök kérésünket jóvá is hagyta.

— Ezután felkerestük Ralea munkügyi miniszter, aki javaslatunkat ugyancsak elfogadta, azzal, hogy

a földműves osztály szervezésére az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet, az értelmiségiek szervezésére pedig az Erdélyi Műzeum Egylet kap megbízást, ami pedig a magyar iparosokat és kereskedőket illeti, a szervezés munkáját a létező iparos- és kereskedő-intézmények összefogása révén megalakítandó szervezet végzi el.

— A céhtörvényjavaslat további bizottsági tárgyalása során vita keletkezett akörül, hogy a céhek közjogi jellegűek legyenek-e és kötelező, vagy pedig fakultatív legyen a céhekbe való belépés.

— A bizottság kebelében lefolyt vita nem vezetett eredményre és ekkor úgy döntöttek, hogy ezt

a kérdést minisztertanács elé viszik és erre való tekintettel az egyesített parlamenti bizottság üléseit bizonytalan időre elhalasztották, mindaddig, amíg a minisztertanács a kérdésben állást foglal

sorozza. Ezek a csoportok tudvalóval: 1. a földműves és munkás, 2. az iparos és kereskedő, valamint 3. az értelmiségi kategóriák. Ennek a három egységnek intézményes szervezését szolgálja az új céhtörvény.

Az 1938. évi céhtörvény lényegében csak a munkásokra, magántisztviselőkre és iparosokra vonatkozott, míg az új javaslat mindhárom kategóriára vonatkozik és mindháromra felel.

— A javaslatot a kormány a parlament elé terjesztette és azt előzetesen a képviselőház és a szenátus egyesített bizottsága tárgyalja le. Az egyesített bizottság először a javaslat nagyvonalakban való tárgyalását végezte el. A magyarság álláspontját ekkor Gyárfás Elemér dr. és én fejtettük ki. Akkori felszólalásainkat a sajtó annak idején közölte. Az általánosságban való tárgyalás után kezdődött meg a szakaszokévi vita, amelynek során több kívánságunkat fejeztük ki. Már mindjárt

az első tárgyaláson felvettem a kérdést, hogy a törvényben említett „nemzetiség” szó alatt mi értendő és RALEA munkügyi miniszter, aki az ülésen jelen volt, erre a kérdésre azonnal kijelentette, hogy a „nationalitate” (nemzetiség) kifejezés alatt állampolgárságot ért, tehát nem etnikai származást.

— Újabb hírek szerint — mondotta Bartha Ignác dr. — a céhtörvénytervezetet teljesen új alapokra fektetik. Így

a céhek ügyvitelét a Frontminisztériumba osztanák be és valószínű, hogy Giurescu Frontminiszter bevonásával dolgozzák át a céhtörvényjavaslatot és a tervezet új formájában kerül majd a bizottság elé.

Karácsony előtt megalakul a magyar iparostársadalom összefogó szervezete

Teleki Adám gróf képviselővel a Magyar Népközösség öszire és télire tervbevetett tevékenységéről folytattunk beszélgetést. Tudvalóval Teleki Adám még a népközösség megalakulása előtt jelentős szerepet vállalt az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet munkájából, a népközösség meg

Híven teljesítette kötelezettségét

— Élénken foglalkoztatja a Magyar Népközösség vezetőségét a magyar főiskolások kérdése is. Tekintettel arra, hogy kezdeti stádiumban vannak a megbeszélések, amelyek alapján a magyar főiskolások kérdését intézményesen szeretnők megoldani, erről a kérdésről részletesen nem nyilatkozhatom. Azt azonban megemlítem, hogy

a Magyar Népközösség egyik legfontosabb kötelezettségét látja abban, hogy a magyar főiskolások mellé álljon és támogassa őket

azon az úton, amely az élet felé vezeti őket, egyben pedig baráti kézzel szolgáljon ott, ahol maguk a magyar főiskolások is szükségesnek tartják.

A Magyar Népközösség segítségére akar lenni a magyar főiskolai hallgatóknak továbbképzésükben is.

— A népközösségi szervező munka tovább folyik és arra törekszünk, hogy minden magyar a népközösség kereteiben tömörüljön, mindazokat az akadályokat, amelyek a népközösségi munkát hátráltatják, elhárítjuk és örömmel állapíthatjuk meg, hogy

számos megyében örömdetesen halad előre a népközösségi munka.

— Külön kívánok megemlékezni az Ellenzék „Vasárnapi szó” címmel Tamási Áron szerkesztésében megjelent mellékletéről, amely ideálisan fogalmazta meg a népközösségi eszmét. Példaként szolgált, ez arra, hogy

miképpen lehet összefogni, tud az ellentéteken.

TESTA

A legjobb idegcsillapító

alakulása után pedig reábizták az iparos-szakosztály megszervezését, amelyet teljes eredménnyel vitt keresztül. Egyike a parlamenti csoport legtevékenyebb képviselőinek.

— Őszi munkatervünk egyik legjelentősebb pontját — mondotta — az országos magyar iparösszövetség megszervezésével kapcsolatos munkálatok képezik.

— Tudvalóval az előkészítő értekezletet október 22-én tartottuk meg Kolozsvárott. Ezt az értekezletet történelmi jelentőségűnek tartom.

mert azon Erdély, a Bánság, valamint a Körösvidék szinte minden jelentősebb városának magyar iparossága képviseltette magát elismert vezetői által. Évekkel ezelőtt felismertem már, hogy

a magyar iparosság újra tulajdonképpen gazdátlan kérdés.

— Szabó Béni munkája elért ugyan részeredményeket, de

hiánvzott a magyar iparosság kérdéseivel való intézményes foglalkozás és hiánvzott a romániai magyar iparosságot összefogó intézmény.

— Szükség volt tehát feltétlenül az október 22-iki megmozdulásra.

November 26-án ülést tart Kolozsvárott az előkészítő bizottság, valamint az alapszabály kidolgozó bizottság és ezen az ülésen állapították meg az említett országos szervezet alakuló közgyűlésének időpontját is. Az alakuló közgyűlésre feltétlenül még karácsony előtt sor kerül.

— Ez természetesen nem jelentheti azt, hogy munkánkat akkor befejeztük, sőt ellenkezőleg az új intézmény keretein belül csak ekkor kezdődik a komoly munka a magyar iparosság érdekében. A Magyar Népközösség tudatában van annak, hogy a magyar iparosság milyen fontos városi nemzetfenntartó elem és ezért

elsőrendű kötelességének tartja a magyar iparosság kérdéseinek állandó napirenden tartását.

valamint a szoros kapcsolatot az iparosság vezetőivel.

egyetlen cél, a romániai magyarság érdekében munkálását szem előtt tartva.

— Az itt kifejezésre juttatott eszmei elképzelést viszi át a valóságba a népközösségi központ, amelyet ma már teljes bizalommal keres fel a magyarság minden rétege. Az összefogásnak ez a szelleme az, mely mindenkor népközösségi munkatervünket áthatja. (m. t.)

Hatalmas robbanás egy petroleumfinomító telepen

Ploesti. Tegnap hatalmas robbanás következettében tüz keletkezett a Román—Amerikai vállalat petroleum finomító gyártelepén. A robbanás az egyik előmelegítő kazánban történt. A tüzet még nem oltották el. A kár eddig 20 millió lei. A szerencsétlenségnek egy halott, egy haldokló és tíz sebesült áldozata van.

URANIA Tel.: 12-32.

Előadások: 3 mérs., 5, 7.15 és 9.15 órákor,

Abszolút siker!!!

A dráma filmjáték többszörösen kitüntetett új királynője:

BETTE DAVIS

az „ÉLNI AKAROK” („Judith”) c. komoly és tartalmas filmben. Partner: Georg Brent.

Salvatore, vittorioso

Coltura OFFICIALE

SIA OFFICINA RURALI

Storici e...

Kérjen sorsjegyeket a levélhordóktól és a főárusító egyéb eladási szerveitől a november 15. és 18. — iki húzásokra.

Helyi cím: **Olariu Ioan, Arad, Str. Bratianu 3.**

Öfelsége II. Carol király szentesítette az új polgári törvénykönyvet és perrendtartást

Mindkét törvény 1940. március 1-én lép életbe

Bucurestiből jelentik: *Iamandi* Victor igazságügyminiszter a csütörtöki napon kihallgatáson jelent meg Öfelsége II. Carol királynál és bemutatta az új polgári törvénykönyvet és polgári perrendtartást, amelyet az Uralkodó szentesített. Az új polgári törvénykönyv és polgári perrendtartás 1940. március 1-én lép életbe. Addig elkészítik az alkalmazásra vonatkozó törvényeket, amelyek megoldják az átmeneti kérdéseket, s megállapítják majd az új törvényeket, amelyek az annyira fontos törvények életbelépéséhez szükségesek.

Az igazságügyminisztérium mellett bizottságot is létesítenek, amely törvényjavaslatot készít az új polgári törvénykönyv és polgári perrendtartás valamint a II. Carol kereskedelmi törvénykönyv alkalmazására vonatkozólag. E bizottságba kinevezték: *Lerescu Aurel* semmitőszéki bírót, *Dobrotescu N.* semmitőszéki bírót, *Buureanu V.* semmitőszéki bírót, *Longhin Vasile* bucarestii táblabíró, *Popovici Victor*, bucarestii táblabíró, *Udrea Hariton*, bucarestii táblabírósi tanácsost és *Finsescu N.* egyetemi tanárt.

Miért követtek el merényletet az angol fasiszta párt vezetője ellen?

Sir Oswald Mosley kalandos élete a főúri bölcsőtől a wilmslowi népgyűlésig

Londonból jelentik: Röviden jelentettük már, hogy Sir Oswald Mosleyt, az angol fasiszta párt vezetőjét, a Manchester melletti wilmslowi

pártértekezlet alkalmával, midőn kocsijából ki szállt, revolverlövés érték. Gépkocsiban ülő pártbírái megtámadták és több lövést adtak le rájuk.

Miért akarták eltenni láb alól az angol fasiszták vezérét?

Sir Oswald Mosley érdekes életre tekinthet vissza a manchesteri kórházi ágyon, ahová súlyos sebesüléssel szállították.

Ősi, főrangú családból származott s ez annál inkább érdekes, mivel mély szociális érzés hevíti.

mozgalmát, a fasizmust. Nagy tervet vannak a munkásság felemelésére, életszínvonalának javítására, ezeket azonban csak úgy tudja keresztül vinni, ha egy nagy párthoz csatlakozik.

Igy ér el a Labour Partyhoz, az angol munkáspárthoz, amelynek Macdonald a vezetője. A párt, amikor kormányra jut, Mosleyt fő-kormánybiztosnak nevezik ki, feladata a munka-



SIR OSWALD MOSLEY

te mindig s a szegény néprétegek felemelkedéséért sokat harcolt. Mosley most körülbelül 48-50 esztendősen hatalmas atléta alak, merész tekintet és mély őszinteség jellemzi. A kontinensen alig ismerjük, legfeljebb a rokonmozgalmak tartották számon. Anglia sajátos politikai és társadalmi konstrukciói következtében

szerephez és beható pozíció-szerzéshez sohasem juthatott, de számontartották a szigetországban

és több életrajzban énekeltek meg érdekes, kalandos és merész életpályáját.

Szülei dúsgazdagok, ő maga Etonban és Cambridgeben tanul, 1918-ban már képviselőnek lép fel s a konzervatív párt programjával meg is választják, 1920-ban otthagyja a pártot és független, pártönkívüli helyet foglal el. Izzó nacionalizmus hevíti nagy lelkesedéssel tanulmányozza Mussolini

nélküliség leküzdése. Rövidesen belátja azonban, hogy terveit nem tudja a munkáspárttal végrehajtani, ezért kilép a pártból. Nemsokára utána a párt Macdonald jobbrtolódásával két részre szakad. Mosley 1931-ben New Party néven új csoportosulást hoz létre, majd megalakítja a British Union of Fascists nevű fasiszta alakulatot.

Mosley nagy lendülettel indul a harcha pártja élén. Olasz és német mintára gyűlések százait rendezik, könyvek, röpiratok serege jelenik meg, mindenféle lázas szervezkedés folyik, de az angol jellem gyökerében más, mint a kontinensi olasz vagy német. Mosley mozgalmán így a kezdeti fellendülés után bizonyos mélypontot ér el, majd néhány hónap múlva — mind komolyabb veszélyek fenyegetik. A sikertelenség egyik titka az, hogy a német nemzetiszocializmusban az angol nép egyenesen ellenséges mozgalmat látott s ennek megfelelőjét, vagy legalább is a közhangulat szerint megfelelőjét

gyanakvó szemmel méregette.

Ebben az időben került uralomra Hitlerék mozgalma, majd, nem kevésbé komoly teherfélékint, két év múlva megindult az olasz fasiszta hadjárat Abessziniában. Nem csoda, ha Mosley fasiszta mozgalmát Angliában nem a legnagyobb rokonszenv lengte körül. De a munkások és a szegényebb néprétegek továbbra is kitartottak a Leader mellett s hűségesen jártak el pártgyűléseire, tüntetéseire. Mosley kiűnő szónok volt, a nép nyelvén beszélt s igen jelszerűs igaszágokat is hangoztatott, így magától értetődően szívesen hallgatták. Ime, néhány kiragadott részlet az angol fasiszták programjából: „a nagybankok és más mammutvállalatok nacionalizálása; fogyasztóképessé kell tenni a tömegeket, a munkásoknak magas munkabért kell adni; meg kell szüntetni a szakszervezetekeket; a parlamenti rendszert meg kell reformálni; a háborúnak nem szabad megismétlődnie többé, de azért a honvédelmet sem szabad elhanyagolni.”

A emberek tudták Mosleyről, hogy sokat és szívvel-lélekkel adakozik szociális célokra, birtokán jó dolga van a cselédségnek és nem riad vissza a harcól a társadalmi visszasságok ellen. Különösen London külvárosaiban, a szegények negyedeiben volt sok követője, de a vidéken is szép számú tagot tartottak nyilván.

A merényletek nem hiányoztak ellene és az angol alsóházban nem egyszer volt része gunyoros támadásokban. Az angol társaság,

a „society“ nem bocsátotta meg neki, hogy az arisztokrata család sarja a külvárosokban barátkozik a szegényekkel, munkásoknak tart gyűléseket és előadásokat, a dúsgazdag főúr és a volt lovastiszt, idegenből vett eszméket terjeszt. Amikor pedig egyre több hír érkezett tüntetéseiről és furcsa szervezkedéseiről, szinte kiközösítették maguk közül. Mosley azonban ezzel, úgy játszik, nem törődött s járta tovább a maga útját, míg most újból leterítette néhány golyó, hogy talán soha többé ne agítájon az angol fasizmus eszméi és követései mellett. (Cs. B.)

Tárgyalások kezdődtek a tanügyi kormány és a magyar iskolafenntartók között az új középiskolai törvény homályos pontjainak tisztázására

Kolozsvárról jelentik: A közelmúltban részletes ismertetést közöltünk az Aradi Közlöny hasábjain az új közoktatásügyi törvénnyel kapcsolatban. Boga Alajos dr. kanonok, az erdélyi római katolikus egyházmegye előadója az új közoktatásügyi törvényre vonatkozólag a következőket mondotta:

— Ez az új oktatásügyi törvény valamennyi eddigi oktatásügyi törvény között a legnagyobb lépést tette az élet tényleges szükségletei felé. Igen hasznos gyakorlati szempontjai vannak a törvénynek. A törvény alapelvei gyökereikben változtak meg és valóban olyan fontosak, amilyenre eddig még nem volt példa.

Boga dr. ezután a kisebbségi iskolák vonatkozásairól beszélt:

— Meg kell állapítanunk azonban, hogy az új törvény egyes szakaszai nem intéz-

kednek elég világosan a kisebbségi oktatásra vonatkozólag. Így például nincs szabatos intézkedés arra vonatkozólag, hogy az új rendszer szerint érettségiző nyolcadik osztály milyen keretek között működik.

Rendkívül fontos bejelentést tett ezután Boga kanonok:

— A végrehajtást utasítás bizonyosan már világos és szabatos szövegezésben jelenik meg. Éppen ezért már most tárgyalások kezdődtek a tanügyi kormányzat és a kisebbségi iskolák vezetői között, hogy a kisebbségi oktatásnak a végrehajtási utasítással kapcsolatos feltételeit tisztázzák.

A kiváló tanügyi férfiú azzal fejezte be nyilatkozatát, hogy a végrehajtási utasítás megjelenése után nyomban ismertetni fogják a kisebbségi oktatás vezetőivel és a szülőkkel is.

CORSO Telefon 20-65 jegyelővét.

I. SENORITA

Jeanette Mc. Donald, Eddy Nelson

Legújabb O. C. R-hiradó, helyszíni felvételek a német-lengyel harcok történetéről.

JÖN: SIGFRIED-VONAL, a mai idők legaktuálisabb problémája.

Ma: 3, 5, 7.15, és 9.15 órakor.

II. FRADIAVOLO
STAN és BRAN

Megkezdte munkáját Aradon a Romániai Magyar Népkegyesség országos köz- pontjának háromtagú vizsgálóbizottsága

Kihallgatásokkal telt el az aradi vizsgálat első napja

Amint ismeretes Aradváros magyarsága előtt, a Romániai Magyar Népkegyesség aradi tagozatának 1939. október 1-én tartott tisztikarválasztó-közyűlésén meglepetésszerűleg egy második jelölőlistát is szavazás alá bocsátottak. A hivatalos jelölőlista mellett. A választás eredményeként ez a második jelölőlista hét szavazattöbbséget szerzett, minek folytán a korelnök ezt a listát jelentette ki győztesnek, bár Aradváros magyar intézményei semmiéle vonatkozásban nem nverték rajta képviselőket.

A közgyűlés határozata ellen többszáz aláírással felebbezést nyújtottak be a szavazáson résztvevő magyar delegátusok,

amelyben a szavazás titkosságát, a szervezés szabályszerűségét, a szavazódelegátusok kiküldésének jogszerűségét és a közgyűlés szabadságának korlátozottságát tekintetbe véve, kérték a választás eredményének megsemmisítését. A központi Elnöki Tanács helyt is adott valamennyi indoknak és tárgyalás alá véve a felebbezéseket, háromtagú központi bizottságot küldött ki Aradra, az állítások felülvizsgálására; addig is pedig 1939. október hó 15-iki kezdettel

felfüggesztette

a megfelebbezett közgyűlés határozatának, tehát az új vezetőség beiktatásának és hivatalos megerősítésének végrehajtását.

A központi bizottság három tagja: Dr. Kolombán József, a csikszerepai népközyűség tagozat elnöke, mint elnök, továbbá dr. Bartha Ignác kolozsvári ügyvéd, országgyűlési képviselő és Teleki Ádám gróf, országgyűlési képviselő, mint tagok.

szerdán reggel megkezdtek Aradon megbízatásuk végrehajtását.

Ugy a két országosnevű inaros-képviselő, akik egyébként a magyar munkásügyek szakértői is, a Front magyar altagozatának keretei között, Kolombán József dr. elnökkel az élen szerda délelőtt és délután számos kihallgatást eszközöltek s az elhangzott vallomásokról jegyzőkönyvet készítettek. Egyben sulyt helyeztek arra is, hogy **a felebbezésekben foglalt állításokról tárgyi bizonyítékok alapján szerezzenek meggyőződést. A délután folyamán számos magyar közéleti vezető és magyar munkás kihallgatását fogantatosították**

és elsőnap munkájukat a későesti órákban fejezték be. Értesülésünk szerint a kihallgatások folytatására még a csütörtöki nap folyamán is sor kerül és a központi bizottság

névre szóló meghívót küld mindazoknak, akiknek személyes kihallgatását a vizsgálat tárgyilagossága szükségessé teszi.

Az eddigi megállapításokról természetesen nem szivárgott ki semmi, amint a bizottság tagjai ezirányban határozottan kijelentették érdeklődésünkre, hogy megállapításokról egyedül a kiküldő központi elnöki tanácsnak tesznek jelentést, egyben a legjobb magyar meggyőződésük szerint teszik meg javaslatukat is.

a fennálló helyzet rendezése érdekében.

Aradváros magyarsága érthető érdeklődéssel várja az aradi népközyűség helyzet belső konfliktusának megnyugtató rendezését, mert amint köztudomásu, a jelenlegi körülmények között

egyedül a központi fórum hivatott rá,

hogy a népközyűség történelmi építő-hivatásának szellemében állítsa helyre a tényleges magyar közélet intézményes érvényesülését Aradon.

A nemzetgazdaság, a külkereskedelem és a közvagyon kárára elkövetett üzemek miatt helyezték vád alá Max Ausschnittet

U levelet akart váltani, hogy elhagyhassa az országot a dús gazdag gyáripari vezető, akinek 80 ezer fontos letéje van a Westminster-banknál

Az Aradi Közlöny legutóbbi számában beszámolt arról, hogy Max Ausschnittot, az ismert nagyiparost devizakihágás címén feljelentették és az ilfovi törvényszék vizsgálóbírósa előzetes letartóztatásba helyezte. A legújabb bucarestii jelentések szerdán azt közölték, hogy

az ilfovi törvényszék VII. tagozatának vádtanácsa jóváhagyta a letartóztatási végzést és elrendelte a resicai művek volt delegált adminisztrátorának 30 napos vizsgálati fogságát.

A bucarestii sajtó közlése szerint egyébként az ismert nagyiparost, akit a vacarestii fogházban helyeztek el, az ügyészség az alábbiakkal vádolja:

Eljárás indult ellene a büntetőtörvénykönyv 539, 540, 406, 412, valamint a 101. szakaszának megsértése miatt, mert

mint a resicai művek delegált adminisztrátora a közgyűlés és az igazgatóság döntése nélkül 18 millió 103 ezer francia aranyfrank értékű, hét és félszázalékos kölcsönkönyvet sajátított ki a Capi Monacho vállalat javára, amelyben neki is jelentős érdekeltsége van.

Tettét azzal indokolja, hogy ezáltal akarta fedezni azt a tartozást, amellyel a resicai művek adósok a Monacho vállalatnak. Ez a biztosíték azonban fölösleges volt, miután a tartozás záloggal van fedezve.

A művelet jóváhagyását a Banca Nationalától család útján szerezte meg,

mert a további biztosítékot a Monacho társaság nem igényelte és ennek a garancia vételének elismerése mind a mai napig nem is történt meg. Miután a Banca Nationalától a jóváhagyást megkapta erre a célra,

az értékpapírokat más célra használta fel.

A vád szerint Max Ausschnitt ugyancsak mint a vállalat delegált adminisztrátora rendelkezett azon devizák fölött, amelyeket azzal a céllal kapott meg, hogy a Titan-Nadrág-Kalán vállalat részére ócska vasat importáljanak. Erre a behozatalra hadfelszerelési munkálatok végett volt szükség. Az említett vállalatnál Ausschnitt tudvalevőleg szintén a delegált adminisztrátorai tisztséget töltötte be. A devizákat a Monacho Capi társaságnál helyezték el, ahol mint a fentiekből is kitűnt, Ausschnittnek vezető szerepe volt.

Ennek a devizamennyiségnek egy részét a vádlott család útján, aminek részleteit később kell még megállapítani, eltulajdonította és ezáltal a jelenlegi súlyos időben magának az ország hadfelszerelésének okozott károkat, mert a Resica Művek csak kis mennyiségű vashoz jutott. A vádirat megállapítja, hogy a vádlott hamisította a Resica Művek által a nemzetgazdasági minisztériumhoz intézett kérést, amelyben felhatalmazást kértek arra, hogy a francia állammal 25 ezer tonna vas behozatalára kölcsönkötést szerzők és ezt a mennyiséget a behozatali illetékek alól mentesítsék.

A kérvényre önhatalmúlag és a feljelentő vállalat tudta nélkül odaillesztette a Titan-Nadrág-Kalán vállalat jegyzését is. Mindezeket azért cselekedte, hogy az ócskavas behozatalához szükséges devizákat megszerezze.

— Mindezekből megállapítható, — folytatja a vádirat, — hogy Max Ausschnitt abban a minőségében, amelyet a Resica Vállalat élén viselt, nem felelt meg a belé helyezett bizalomnak és család útján meg szerezte a vállalat vagyonának egy részét.

Megállapítja a vádirat, hogy a vádlottnak



a Westminster banknál és a Capi Monacho intézetnél külföldön 80 ezer angol fontot kitevő letéje van, de ezenkívül még később megállapítandó betétekkel is rendelkezik. Mindezeket nem jelentette be a Banca Nationalának, az értékeket engedély nélkül vitte ki az országból külföldre és ily módon

megkárosította jelentős összegekkel a közvagyon, egyben pedig károkat okozott a nemzetgazdaságnak, a külkereskedelemnek és magának az ország hadfelszerelési műveinek és megállapítja a vádirat, hogy Max Ausschnitt utlevelet akart váltani és el akarta hagyni az országot.

Mindezeknek alapján a büntetőtörvénykönyv 539, 540, 406, 412 szakaszai, valamint a büntetőtörvénykönyv 101. szakaszának 3. bekezdése, a devizatorvény végrehajtási utasítása, 2. 12. 22. szakaszai, az 1935. november 23-án megjelent minisztertanácsi jegyzőkönyv 1. szakasza, a devizatorvény 5. szakaszának első és utolsó bekezdése, a közvagyon védelméről szóló törvény 1. szakasza értelmében emelt vádat a vizsgálóbíró Max Ausschnitt ellen.

Az említett törvényszakaszokban foglalt cselekmények tíz évig terjedő börtönnel és 5—20 ezer leig terjedő pénzbírsággal büntethetők.

Mindezekre való tekintettel rendelte el a vizsgálóbíró Max Ausschnitt letartóztatását és ezt a letartóztatási végzést a törvényszék vádtanácsa is jóváhagyta.

Bucurestiből jelentik: Max Ausschnitt vállalatának irodáiban a szerdai napon nagyszabású vizsgálatot tartottak. A hatósági emberek számos aktát magukhoz vettek és néhány irodát lepecsételtek.

FORUM filmszínház. Tel.: 20-10.

MA PREMIER!

A szezon kimagasló eseménye, amelyben újból együtt van a filmvilág két kedvence.
GINGER ROGERS & FRED ASTAIRE
minden eddigit felülmúló filmjükben, a



Farandola-ban

Uj FOX-híradó a legújabb háborus eseményekkel és a téli divatrevüvel

Előadások: 5, 7.15 és 9.15 órakor.

3-kor matiné olesó helyárrakkal.



ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőnyelv: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egy évre... 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre... 420 „ || Egy hónapra 70 „Mihai nagyvajda névnapját
ünnepelte az ország

Bucuresti. Ötensége MIHAL nagyvajda trónörökös névnapja alkalmából szerdán délelőtt 11 órakor a bucuresti-i katedrálisban Istentiszteletet tartottak NICODIM pátriárka vezetésével. Az Istentiszteleten ARGETOIANU miniszterelnök, TATARESCU királyi tanácsos, a kormány tagjai, valamint a katonai és polgári hatóságok fejei vettek részt. ILCUS tábornok hadügyminiszter rövid beszédben ismertette a nap jelentőségét, majd a zenekar a királyhimnuszot játszotta. Szerdán egyébként az ország valamennyi templomában Istentiszteleteket tartottak MIHAL nagyvajda trónörökös ötensége névnapja alkalmából. A Mihai Voda templomban is Istentiszteletet tartottak, amelyen a „Mihai Viteazul”-rend lovagjai is megjelentek. Gabriel MARINESCU és Grigore GAFENCU miniszterekkel az élen. Déli 12 órakor érkezett meg az Uralkodó a Mihai Viteazul-rend fehér díszegyenruhájában, ahol MARINESCU közrendészeti miniszter fogadta a királyt. Délben a királyi palotában a rend lovagjainak szokásos díszbédje folyt le.

Mint az országban mindenütt, Aradon is bensőséges hangulatban emlékeztek meg MIHAL nagyvajda névnapjáról. A város valamennyi templomában hálaadó Istentisztelet volt, amelynek során a trónörökösért imádkoztak. A közhivatalok nem működtek s a lakosság meleg szeretettel ünnepelte MIHAL nagyvajdát.

ZURICHI TÖZSDEZARLA: Páris 10, London 17,65, Newyork 44,6, Brüsszel 74,30, Milánó 22,50, Amszterdam 236,77 és fél, Berlin 178,75, Szófia 550, Belgrád 10, Bucuresti 340.

A MAGYAR KÉPVISELŐHÁZ GYÁSZULÉSE. Budapestről jelentik: A magyar képviselőház szerda délelőtt Darányi Kálmán elhunyt alkalmából gyászülést tartott, amelyen a pártok szónokai kegyeleletes szavakkal emlékeztek meg az elhunyt érdemeiről. Ezuán felolvasták a parlamenthez intézett külföldi részvétlevélváltásokat, amelyek között volt a német, az olasz és a jugoszláv kormány, valamint a budapesti lengyel követ részvétlevélete.

Az olasz kormány szánál több banjalukal olasz családot telepít vissza. Belgrádból jelentik: A „Jugoslovenska Lloyd” jelentése szerint az olasz kormány szánál több banjalukal olasz családot, valamint szőlő- és gyümölcsstermelők, telepít vissza Olaszországba. A visszaköltöző családokat a kiszáritott pontini mocsarak helyén épült városokban helyezik el.

Bomba robbant a Hamburg—Amerika Line havannai irodája előtt. Havanna. A Hamburg—Amerika Line irodája előtt a város központjában bomba robbant, de áldozatok nem voltak. A rendőrség szerint kommunisták merényletéről van szó.

VALÓSZÍNŰLEG RADOCSAY LÁSZLÓ VESZI AT A MAGYAR IGAZSÁGÜGYI TÁRCA VEZETÉSÉT. Budapestről jelentik: A deluáni lapok közlik, hogy Tasnádi Nagy András tárcáját, akit tudvalevőleg Darányi Kálmán utódjává a magyar képviselőház elnökévé fognak megválasztani, Radocsay László, Esztergom megye és Komárom város főispánja fogja átvenni. Radocsay Temesváron kezdte pályafutását, ahol mint vármegyei jegyző működött.

HATALMAS JAPÁN—KINAI LÉGI ÜTKÖZET SZECSUÁN FÖLÖTT. London Kinából érkező jelentések szerint Szecsuan fővárosa felett tegnap lezajlott a japán—kínai háború eddig legnagyobb légi-ütközete. A kínai jelentések szerint a légiharcban két nagy japán bombavető repülőgép zuhant le és a támadást sikerült visszaverni. anélkül, hogy a japánok komolyabb kárt okoztak volna. Fzzel szemben a Domei jelentése szerint a légiharc japán győzelmet jelentett, amennyiben igen sok kínai vadászrepülőgépet lelőttek és hatékonyan bombázták a város több katonai célpontjait. A japán jelentés is beszámol arról, hogy a japán gépek közül egy bombavető lezuhant.

ROOSEVELT A BÉKE-NOBEL-DIJ ESÉLYES JELÖLTJE? Stockholm. Az Afrikai hadjárat jelentése szerint Roosevelt elnöknek komoly esélyei vannak az idei Nobel békedíjra.

ZATONYRA FUTOTT EGY GÖZÖS A LA MANCHE CSATORNÁBAN. Londonból jelentik: A tengernagyi hivatal jelentése szerint kedd éjjelkor ismeretlen nevű és nemzetiségű gőzös a La Manche csatornában zátonyra futott és segélykérő jeleket adott le. Angol mentőhajó azonnal a segítségére sietett.

Hálószobák, ebédlők, kombinált szobák, olasz, róssletre is kaphatók
„CONCURENTA” Mihaleczky Sándor
asztalosnál
Bulevardul Regele Ferdinand 15.
A lutheránus templommal szemben.

Naponta egymillió szót kábeleznek haza Európából az amerikai újságírók. A Neues Wiener Tagblatt legutóbbi száma írja meg, hogy a három legnagyobb amerikai távirati-ügynökség, az Associated Press az United Press és az Internationale News Service együttesen 725 riportert küldött Európába. Az United Press 500 riportert küldött ki a bécsi lap szerint, míg az Internationale News Service 125 és az Associated Press 100 újságíróval küldet magának tudósítást. Naponta több mint egy millió szót kábeleznek az amerikai újságírók Európából haza lapjaiknak.

N. BERCZY ILONA (Emléscikk 32.)
nov. 13-án hétfőn este fél 9 órakor új kezdő táncanfolyamot kezd: esztendőnk este, vasárnap d. u. és este haladóknak gyakorlótanfolyam. Érdeklődni: Moise Nicoara 16 szám alatt.

KITÖRT AZ ETNA. Rómából jelentik: Káptani jelentések szerint az Etna vulkán váratlanul működésbe kezdett. A főkráter nagymennyiségű lávát és hamut lövelt ki és az 1928-ik évi kitörés krátere is vörös fényben világított.

Végkiárusításból

len- és pamuvásznakat,

kimaradt asztaineműeket lakásomon árusítom.

I. GRÜNBERGER

Moise Nicoara-u. 1. sz. I. em.

Müemiéknek nyilvánítják Adakaleh váromjait. Lugosról jelentik: A müemiékek bizottságának megbízásából Barcacia egyetemi tanár Adakaleh szigetére érkezett a váromok megtekintésére. A szigeten több száz éves várfalak romjai állanak. Ezeket müemiéknek nyilvánítják, ami azt jelenti, hogy jelenlegi állapotukban kell megahagnj őket. Eddig az volt a helyzet a szigeten, hogy a lakosság ellenőrizetlenül romboította le a régi várfalat, ha téglára, vagy kövekre volt szüksége. Most megszűnik ez az állapot.

Kivétel „erősíti” a szabályt



Azt állítottad, aranyom, hogy vegetáriánus vagy és most mégis libát eszel!

Igen, édesem, de hiszen ez kizárólag nővényevő állat...!

Kényszeregyezésért

a párisi Louvre-áruház

Párisból jelentik: Páris egyik világhíres áruháza, a Louvre-áruház, kényszeregyezséget kért. A hír a párisiakat nem érte váratlanul, de annál nagyobb feltűnést kelt világszerte. Egy idő óta, az áruforgalom kedvezőtlen alakulása és a költségek hihetetlen megnagyobbodása, alapjaiban rendítették meg a francia áruház egyensúlyát. A részvénytőkéje igen csekély volt, mindössze 16 és fél millió frank és ebből 11 millió frankot már visszafizettek. Az 1937—38-as mérleg 126 millió frankos tartozást tüntetett fel, viszont 7 millió készpénzt, váltót és 41,5 millió értékű árut mutatott ki. Két év óta a társaság az előző évekből tartalékolt összegekből fedezte a veszteségeit. Az áruházakban 1936. óta a fizetések 110 százalékkal emelkedtek és a népfrent-kormány idejében hirdett „vásárló-sztrájk” is hozzájárult az áruházak helyzetének megrendüléséhez. A Louvre-áruház már egy évvel ezelőtt szánálási tervet dolgozott ki (a részvénytársaság tulajdonában van a Hotel de Louvre, valamint a Hotel Crillon, előkelő szálloda) — de ez sem mentette meg helyzetét és most különböző felmondott bankkölcsönök kényszerítették a fizetésektelenség bejelentésére.

Orvosi hír. Dr. Waldmann, fül-, orv., gégespécialista ismét rendel. Str. Alexandri 7.

DIANA

megelőzi a betegséget.

NEM IGAZ, HOGY EURÓPÁBAN MAGYARORSZAGON A LEGDRÁGABB A CUKOR. Budapestről jelentik: A Magyar Távirati iroda jelenti, hogy egyes külföldi lapok lehetetlen adatokat közölnek az európai cukorárakról és többek között azt állították, hogy az európai államok közül Magyarországon a legdrágább a cukor. A magyarországi kiskereskedelmi cukor áraknál a Szovjetben lényegesen, Olaszországban, Romániában és Bulgáriában valamivel magasabb a cukor ára, míg Németországban és Jugoszláviában a cukor ára egy szinten mozog a magyar cukor árával. Lehetséges tehát Magyarországot úgy beállítani, mintha ott volna Európában a legmagasabb a cukor ára.

Összehívták az erdélyi római katolikus püspökség egyházmegyei tanácsát. Kolozsvárról jelentik: Az erdélyi római katolikus püspökség egyházmegyei tanácsát — a volt „Római Katolikus Státus”-t — Márton Áron püspök november hó tizenhatodikára évi közgyűlésre hívta össze. A közgyűlést megelőző napon, november tizenötödikén délután lesz az előkészítő értekezlet. A közgyűlésre az igazgatótanács nagyobb terjedelmű jelentést dolgozott ki.

KIJELÖLTÉK A JUGOSZLÁVOK ELLEN JÁTSZÓ MAGYAR CSAPÁTOT. Budapestről jelentik: Vitéz Ginzery Dénes, az MLSz szövetségi kapitánya szerdán kijelölte azt a csapatot, amely november 12-én Belgrádban a jugoszláv válogatott ellen Magyarországot képviseli. A csapat a következő: Boldizsár (Kispest)—Polgár (Ferencváros), Biró (Hungária)—Király (Gamma FC), Sárosi III. (Ferencváros), Balogh (Ujpest)—Kincses (Kispest), Vincze (Ujpest), Kiszely (Ferencváros), Sárosi (Ferencváros), Tóth III. (Ujpest), Tartalék: Tóth I. (Szeged) és Cseh (Hungária.)

Az aradi Chevra Kadisa

elnöki állása lemondás folytán megüresedvén, a választás megejtésére a választási bizottság f. év november hó 19. napját tűzte ki. A szavazás titkos, amelyen szavazati joguk van mindazoknak, akik a folyó év április hó 16-án megejtett általános választáson szavazásra jogosultak voltak.

A szavazás a zsidó hitközség emeleti tanácsstermében reggel 9 órától déli egy óráig tart, megszakítás nélkül.

Arad, 1939. november hó.

Dr. Fuchs Albert
a választ. bizottság elnöke.

DAIMON speciális lámpák és elemek érkeztek Kalmár József Arad, Str. Brătianu 1, Telefon: 11-10.

Gépjárművek felülvizsgálata

Az aradi rendőrség közlekedési ügyosztálya közli az aradi és aradmegyei gépjármű-tulajdonosokkal, hogy a hetedik hadtest parancsnokságának rendelete következtében november tizedike és huszadika között felülvizsgálják az aradi rendőrvesztura épületében a luxus- és teherautókat, tartálykocsikat, társasgépkocsikat, stb. Valamennyi gépjármű-tulajdonos köteles a bizottság elé vinni gépjárműjét és egyben bemutatni katonai iratát, hajtási igazolványát, forgalmi engedélyét és a nézeti hatóságok engedélyét is. A jelentkezés az alábbi sorrendben történik:

November tizenkétén: 1-től 200-ig. Tizenegyedikén 201-től 400-ig. Tizenkettődikén 401-től 600-ig. Tizenharmadikán 601-től 850-ig. Tizennegyedikén 851-től 1100-ig. Tizenötödikén 1101-től végig. Tizenhatodikán valamennyi traktor.

November tizenhétén, tizennyolc és tizenkilencedikén a bizottság kiszáll a helyszínre, hogy megtekintse azokat az üzemen kívül helyezett járműveket, amelyek a tulajdonosok a gépek használhatatlansága miatt nem tudták bemutatni a rendőrségen. A traktor tulajdonosoknak csak az iratokat kell bemutatniuk a rendőrségen, míg azon más motorikus jármű-tulajdonosok, akik gépjárműjüket annak rossz állapota miatt nem tudják a rendőrségen működtető bizottság elé vinni, nyilatkozatot kötelesek adni arról, hogy hol és milyen állapotban van a jármű. Ugyancsak nyilatkozatot kell adniuk azon jármű-tulajdonosoknak is, akiknek gépjárműjüket virálás után jelenleg írvénybe vették és be kell, hogy mutassák a vonatkozó iratokat.

A bizottság a fentemlítt napokon reggel nyolctól egy óráig és délután ötötől hét óráig működik.

Figyelmezteti a rendőrség az érdeklőt jármű-tulajdonosokat, hogy amennyiben gépjárműjüket ki akarnák venni a kötelező jelentkezés alól, vagy a tulajdonosnak meg nem felelő adatot közölnek, a vonatkozó törvény alapján szigorúan megbírságozzák őket és megvonják hajtási igazolványaikat.

Holttest az országuton. Szerda reggel közölték az aradi rendőrséggel, hogy a tornyai uton egy idősebb férfi holttestét találták meg. A bűnügyi hatóságok megállapítása szerint az országuton talált szegényes külsejű férfit holttestét Galla Sándor, hatvan esztendősen, lakhely nélkülivel azonos. A halál körülményeinek megállapítására folyik a vizsgálat.

Modern

gyermek-torna tanfolyam

indul nov. 15-én a tornaegyesületben, okt. tornatanárnő vezetésével. Belátkozás mindennap déli 12-1-ig és este 6-8 óráig az Avram Iancu-tér 21. szám alatti egyesületi helyiségében. Olcsó tandíj!

Gyermek-tornatanfolyam a tornaegyesületben. Az aradi tornaegyesület a szülők kívánságára ismét megkezdte a múltban már volt nagyszerű gyermek-tornatanfolyamát 3-8 és 9-14 éves gyermekek részére. A tanfolyam vezetése okleveles gyermekturna tanárnő kezében van. Kezdetre november 15-én, szerdán délután 5 órakor az egyesület Avram Iancu-tér 21. szám alatti helyiségének emeleti nagytermében. Belátkozás ugyanott minden nap déli 12-1 és este 6-8 óráig. Ujszerű kiképzés, olcsó tandíj. Részleteket a szállói értekezleten fognak megbeszélni.

Cereanu Gabriella

zongorahangversenye

1939 december 5-én

a Kulturpalotában.

Hibaigazítás. Megírta az Aradi Közlöny, hogy Keli István aradi mérnök zsebéből valaki ellopta pénztárcáját, amelyben 15 ezer lei készpénz volt. A károsult neve tévesen jelent meg, mert a feljelentő neve Keli István.

A Maginot-vonal üse. Kétezerszáz évvel ezelőtt épült meg az első Nagy Kínai Fal, amely 2450 km. hosszúságban védte meg a kínai birodalmat a barbárok ellen. A falon keresztül azonban végtelenül hosszú utat vezetett Európa felé, az úgynevezett Selyem-ut, amelynek regényes múltját tárja fel érdekes képanyag kíséretében Tolnai Világlapjának legújabb száma. A legkiválóbb magyar író novelláin, a rendkívül érdekes és közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

HAJÓS gyógyszer-tár. Bulev. Regina Maria 8
KAIN gyógyszer-tár. Calea Banatului 1.
NIEDERMAYER gyógyszer-tár. Str. Gojdu.

(Folytatás a 2-ik oldalról.)

„A helyzet ugyanaz, mint 1914. novemberében volt...”

Berlin. A német véderő főparancsnokság hivatalos jelentése közli, hogy helyenként valamivel élénkebb tűzérési és felderítő tevékenység folyt. November 8-án német terület felett lelőttek egy angol és más helyen egy francia repülőgépet és ezeken kívül Saarlautennél szintén 3 ellenséges repülőgépet lőttek le. November első hetében a német lérvédelem 9 ellenséges repülőgépet pusztított el, míg a saját vesztesége 2 német repülőgép, amely lezuhant és 3 német gép, amelyek nem tértek vissza.

A Stefani iroda jelentése szerint hivatalos német statisztika alapján közlik, hogy a német hadsereg naponta hozzávetőlegesen 11 ezer tonna élelmiszert fogyaszt.

Páris. A nagyvezérkar hivatalos jelentése

„Az idő Németországnak dolgozik”

Berlin. Német politikai körök a háború két hónapja után Németország helyzetét az alábbi megfontolások alapján rendkívül kedvezően ítélik meg: Emlékeztetnek arra, hogy

végleg meghiúsult a nyugati hatalmaknak az a terve, hogy Németországot úgy mint 1914-ben két arcvonalon tolyó háborúra kényszerítsék.

Döntő csapás érte Németország ellenségének gazdasági stratégiáját is. Főúrvük ugyanis az volt, hogy Németország gazdasági okokból nem képes hosszú háborút folytatni. Ezzel szemben

német politikai körökben kijelentik, hogy a német nép ellátását esztendőkre biztosították a már most érvényben levő élelmezési alapok és a német-orosz kereskedelmi kapcsolatok, valamint a délkeleti európai országokkal való kereskedelmi összeköttetés minden vörakozást felülmúlóan kiépült és évről-évre a legna-

CHURCHILL:

„Szívós és nehéz küzdelemre kell telkészülnünk a tengeren”

London. Churchill, az admirális első lordja a törvényhozás előtt mondott beszédében hangsúlyozott teljes nyíltsággal tárta fel a tengeri háború eddigi eredményeit. Churchill kijelentései szerint a hat hét alatti tengeri háború folyamán

az angol hadiflotta diadalmasan verte vissza a támadásokat és a harcok során minden héten 2-4 német tengeralattjárót súlyosztettek el.

Az angol hadiflotta vesztesége állandóan csökkenő, az utóbbi időben az angol flotta vesztesége még felányi sem, mint a tengeri háború legelső heteiben.

A tengeren ért veszteségeinket. — mondta Churchill lord. — azonban bőségesen kármenteltük: 52 ezer tonna ürtartalmu hajót zsákmányoltunk, 27 ezer tonna hajót vásároltunk és az angol hajógyárak 64 ezer tonna ürtartalmu hajóegységet gyártottak. Tehát a tengeren ért tonna veszteségeket a legcsekélyebb mérsékeltük.

Churchill ezután ismételt, gunyos hangon cáfolta az „Arc Royal” elsüllyesztéséről terjesztett híreket, bejelentette, hogy éppen ez a hajó foglalt le egy német hajót és azt a megjegyzést fűzte megállapításához, hogy

a német hadiflotta csak azokkal az angol hadihajókkal vegye fel a küzdelmet, melynek elsüllyesztéséről beszámoltak.

A tengeri biztonság megvédésére, — hangsúlyozta Churchill lord. — a legnagyobb angol gőzösöket kitűnően felfegyverezték, hogy önmagukat is meg tudják védelmezni.

Ezután nyíltan bevallotta, hogy az angol hadiflotta emberéletben súlyos veszteségeket szenvedett: a tengeri haderő tekintetben sokkal többet veszített, mint

kö-ll, hogy az egymással érintkezésben lévő csapatok tevékenységét tegnap megélték. Helvi leté-ii tűzérési ill- folvt.

A Havas iroda felhivatalos közleménye szerint a németek néhány napos nyugalom után a lotharingiai arcvonal valamennyi szakaszán ismét nagyobb tevékenységet fejtettek ki, de csakis az előretolt csapatok tevékenységéről volt szó.

A helyzet novemberében ugyanaz, mint volt 1914 novemberében, azzal a különbséggel, hogy a mostani háború első három hónapjában elmaradtak a nagy harcok.

Közeledik a téli hadiárat is, amely épp úgy állóháború lesz, mint az 1914-15-évi téli háború volt. A közlemény ezután az ismert jelentések részletezésével foglalkozik.

gyobb mértékben javítja meg Németország élelmezését.

Ugyanez áll a hadseregnek nyersanyagokkal való ellátására nézve is, ezért német politikai körökben szilárd a meggyőződés, hogy

az idő Németországnak dolgozik.

Kitérnek Berlinben a német-olasz viszonyra is, amelyről megállapítják, hogy ez még barátságosabb, mint amilyen volt.

Róma és Berlin ereje nem csökkent, miként azt a nyugati hatalmak sajtója remélte, ellenkezőleg megerősödött abból a célból, hogy az új európai konstruktív rendet helyreállítsák.

Nemcsak német politikai körök látják a német birodalom helyzetét kedvezőnek, hanem az egész német nép meg van győződve arról és

Németország ezt a rákényszerített háborút győzelmesen fogja befejezni.

A német nép csak nevetni tud azon az angol erőlködésen, amely a belső frontot akarja lerombolni.

a légl. vagy szárazföldi hadsereg együtt.

Vesztességeinket sohasem titkoltuk el. — tárta fel végül Churchill — egyetlen egyszer titkoltuk el az angol tengeri haderő veszteségét, az „Oxi” tengeralattjáró elsüllyedését. Az „Oxi” egy véletlen szerencsétlenség áldozata lett, robbanás történt a hajón és ez a robbanás olyan körülmények között történt, hogy nem volt kívánatos a vizsgálat eredményét nyilvánosságra hozni.

Tudomásul adta, hogy a tengeren szívós és nehéz küzdelemre kell telkészülni, meggyőződéssel hangsúlyozta, hogy az angol tengeri haderő, amely lényegesen erősebb, mint a német hadiflotta, biztosan megszerzi a győzelmet.

Elismeréssel emlékezett meg a francia hadihajóhad szerveztségéről és erejéről is. A tengeri hatalom biztosan az angol és a francia hadihajóhad birtokában van.

Kifejtette Churchill, hogy januárig mintegy száz német tengeralattjáróval kell majd az angol hajóhadnak szembenézni, de ezeknek száma a veszteségek következtében kevesebb is lehet.

Ugy érzem — fejezte be beszédét Churchill. — hogy a kilenc hetes küzdelem a tengeren jogosan tölthet el azzal a reménykedéssel, hogy mint annálkor máskor, ismét a tenger dől el a háború sorsa.

Német tiltakozás Brüsszelben

Brüsszel. (Rador) A német nagykövet tiltakozó jegyzéket nyújtott át a belga kormányának amiatt, hogy a belga területen élők lengyel polgári személyeknek megengedi a Franciaországban harcoló lengyel légióba való beállást.

A nyugdíjasok részletfizetésre, míg a köztisztviselők kedvezményesen kapnak tüzfát

Bucuresti. A jelentés szerint Serban Mihai földmívelésügyi miniszter hozzájárult ahhoz, hogy a nyugdíjasok részletfizetésre kapjanak tüzfát. A tüzfát négy részletben kell kifizetniük és azt nyugdíj-könyvecskéikkel garanzálják. Ami a köztisztviselőket illeti, velük kapcsolatban ugy határoztak, hogy nem adnak részükre részletfizetésre tüzfát, ellenben minden tíz tonnás vagon tüzfá után 150 lei kedvezményt engedélyeznek számukra a fa ellenértékének előre való kifizetése ellenében. A köztisztviselők azért nem kaphatnak részletfizetésre tüzfát, mert egyes állami intézmények és köztisztviselői egyesületek a

CAPS-nak, az autonóm állami erdőpénztárnak 15 millió lelet tartoznak.

Az alminiszter határozata értelmében a köztisztviselők részére részletfizetésre csak egy esetben folyósítható tüzfát és pedig csak akkor, ha azok a miniszteriumok és intézmények, amelyek a CAPS-nál tartoznak, régi tartozásukat kifizetik, a most vásárlásra kerülő fa ellenértékét pedig a miniszteriumok és autonóm intézmények mellett működő helypénztárak előlegezik és a részleteket a tisztviselők fizetéséből ezek vonják le.

SPORT KÖZLÖNY

Vasárnap újabb rangadót játszanak a kerületi bajnokságban: a Crisana CFR és az Olimpia csapnak össze

Négy mérkőzés szerepel a műsoron

Az alkerületi elsőosztályú bajnokságban még három hivatalos forduló van hátra, illetve az utolsó forduló már csak egy mérkőzés szerepel, valamint néhány elmaradt meccs (Olimpia—Titanus, Olimpia—Astra és Titanus—Tricolor).

A vasárnapi fordulón ismét rangadó szerepel: a Crisana CFR bajnokságra törő csapata az Olimpiával méri össze erejét a bajnoki pontokért. A mérkőzés a Gloria pályán kerül lejátszásra és olyan nagy harcot ígér, amilyenre már régen nem volt példa a kerületi bajnokságban. A két csapat ténylegesen jó formában is van és kettőjük küzdelme remélhetőleg nemcsak férfias, kemény pont harcot, hanem szép játékot is fog hozni. A mérkőzés győztesét előre megjósolni lehetetlen; az a csapat fog győzni, amely pillanatnyilag gyorsabban találja fel magát és amelyik majd jobban tudja használni a kínálkozó helyzeteket.

Az Astra az AAC-ot látja vendégül a vasárnapi forduló további mérkőzése során és ez a mérkőzés is heves küzdelmet hoz a bajnoki pontokért. Az eredmények alapján az AAC-nak még ellenfele otthonában is győznie kellene, de a gyári csapat könnyen meglepetést szerezhet.

A Tricolor az ATE ellen mérkőzik és itt sincs kimondott esélyese a mérkőzésnek. A tornászok nagyobb technikáját a Tricolor megfelelő lendülettel ellensúlyozza és az eredmény közel jár majd az eldöntetlenhez.

Az Unirea és a Transilvania küzdelme szintén jó sportot ígér és a mérkőzésen az Unirea győzelme a valószínűbb. Minden bizonnyal ezen a meccsen is kemény küzdelem várható, az Unirea támadócsapata azonban valamivel jobbnak látszik ellenfelének megfelelő csapatrésznél.

Hosszabbítás után

Vereséget szenvedett a Gloria a Román Kupában

Metalosport—Gloria 2:1 (0:1, 1:1, 1:1)

Ferdinand. A Gloria csapata szerdán játszotta le a megismételt és óvás miatt újrajátszott kupamérkőzést, amelyet szerencsétlen küzdelemben elvesztett jóképességű ellenfelével szemben. Az első félidőben Henegar góljával még a Gloria vezetett, de szünet után Cozma kiegyenlített és a hosszabbításban Orth góljával a honi csapat harcolta ki a továbbjutást. A Metalosport ellenfele vasárnap a CAMT csapata lesz. A győztes csapatban Selariu, Schmidt és Cozma, a Gloriában a közvetlen védelem, főleg Theimer, valamint Micolu és Farkas III. tűntek ki. Biró Kincs (Lugos.)

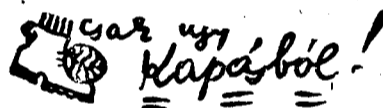
Az élcsapatok sorra győztek

az ifjúsági bajnokság vasárnapi fordulóján és így a sorrend nem sokban változott meg, csupán az AMTE cserélt helyet az Olimpiával és az Astra rukkolt előre, miután az Unirea ellen elvesztett, de megővött mérkőzés pontjait megkapta.

Az első három külön harcot látszik vívni és a hátralevő 3 fordulón dől majd el, hogy melyik lesz az ifjúsági csoport őszi bajnoka. A táblázat most így fest:

1. Gloria	8	7	—	1	48	3	14
2. Hakoah	9	6	2	1	39	16	14
3. ATE	8	6	1	1	32	6	13
4. AMTE	9	5	1	3	22	15	11
5. Olimpia	9	5	—	4	25	24	10
6. Unirea	8	4	1	3	20	28	9
7. Transilvania	9	4	1	4	23	21	9
8. Astra	7	4	—	3	20	15	8
9. AAC	8	3	—	5	12	12	6
10. Titanus	8	3	—	5	20	29	6
11. Egyetértés	8	2	—	6	11	38	4
12. Crisana CFP	8	1	—	7	11	39	2
13. Tricolor	9	1	—	8	8	45	2

O Bucuresti—Bécs helyett Bucuresti—Berlin. Az FRFA, miután Bécsből még mindig nem kapott választ a városközi válogatott mérkőzésre vonatkozóan, táviratban kért sürgős választ a bécsiektől, hogy hajlandók-e november 19-én csapatukat Bucurestibe küldeni. Amennyiben a bécsiek nemleges választ adnának, úgy lehetséges, hogy november 19-ére egy Bucuresti—Berlin városközi mérkőzést tartsanak nyélbe.



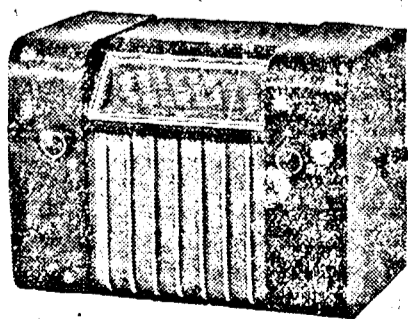
Vasile Serbanescu roman ökölvívőbajnok Berlinből kapott előnyös ajánlatot Jean Kreitz német ökölvívó elleni mérkőzés lebonyolítására. Serbanescu az ajánlatot elfogadta és december 27-én Berlinben méri össze erejét a német ökölvívóval.

A magyar bajnokság góllövő-listáján Sárosi dr. és Cseh beigták az eddig vezető Nemest. A sorrend most: 11 gól: Sárosi dr., Cseh, Nemes, 9 gól: Kiszely, 8 gól: Nagy, 7 gól: Hidas, Olajkár II., Morócz, 5 gól: Zsengeller, Ádám, Dudás, Lukács, Szendrői, Serfőző, Turay II., 4 gól: Kisalag, Tóth III., Déri.

A jugoszláv teniszszek ezévbén Japánba látogattak és a Puncsecs és Kukuljevics összetételi jugoszláv csapat vereséget szenvedett a japánoktól. Az eredmények: Nakano—Puncsecs 7:5, 6:3, Oyta—Kukuljevics 8:6, 3:6, 6:4, Puncsecs, Kukuljevics—Nakano, Oyta 6:8, 7:5, 6:2.

O Lemond a Juventus elnöke? Az egyik bucaresti-i sportlap hitelérdemlő forrásból jelenti, hogy Cezar Popescu mérnök, a Juventus elnöke lemondani szándékozik az egyesületben viselt tisztségéről. A Juventusban remélik, hogy sikerül az elnököt szándéka megmáskítására bírni.

O A cseh—morva bajnokságban három csapatnak van 12—12 pontja és a sorrend a következő: 1. Sparta, 2. Slavia, 3. Viktoria Zizkov. A legutóbbi bajnoki forduló eredményei a következők: Sparta—Kladno 5:1, Ostrava—Slavia 1:1, Nachod—Viktoria Zizkov 3:2, SK Pilsen—Viktoria Pilsen 3:0, Zsidenice—Prostějov 1:0, Pardubice—Bata Zlin 2:1.



Megérkeztek a legújabb csodás hangú rádiók!

GRAETZ,

SCHAUB,

MINERVA,

EUMIG,

KAPSCH,

RADIONE,

ZENIT,

IMPERIAL.

Kedvező részletfizetéses feltételek!

2500 lettől kezdve.

Hammer Zsigmond és Fia Arad, Bulev. Reg. Ferdinand 27. Telefon: 18-47.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK NOVEMBER 9.

Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12:10: Lemezek.

Bucuresti, Radio-Romania. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13:10: Vokálzene lemezek. 13:30: A rádió szalonzenekara. 14: Hírek. 14:20: A zene folytatása. 15: Művészeti és kulturális közlemények.

Radio-Romania. 19: Gyermekekora. 19:02: Időjelzés, időjárásjelentés. 19:10: Tudományos krónika. 19:17: A rádió ifjúsóttose. 19:53: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania. 20:03: A monumentális művészeti kincsek és a muzeumok védelme. G. Oprescu tanár előadása. 20:20: A nemzetek zenéje: Spanyolország. Lemezek. 20:45: Hírek. 21: Em. Ciomag ismerteti a szimfónikus hangverseny programját. 21:15: A Filarmónica zenekar szimfónikus hangversenye. 22:05: Hírek, sportközlemények. 22:25: A zene folytatása. 23:20: Lemezek. 23:45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7:45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hírek. 11:20: és 11:45: Felolvasás. 13:10: Haják Károly hegedű, zongorán kísér Petri Endre. 13:40: Hírek. 13:55: Hetényi Kálmán énekel, zongorán kíséri Petri Endre. 14:20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14:30: Országos Postászenekar. 15:30: Hírek. 17:15: Héjas Pálné háztartási előadása. 17:45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18:15: Gazdasági előadás. 18:45: Lakatos Vince és Lakatos Gyula cigányzenekara muzsikál. Lugossy István tárogatózik. 19:45: Gvulai Pál emlékezete. 20:15: Hírek. 20:25: A rádió szalonzenekara. 21:30: Kitünő az iskolája. Zilahy Lajos előadása. 21:55: Heulerné, Baikó Éva és Daudáné, Paica Anni kézzongorás műsora. 22:40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Táncclemezek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0:25: Farkas Béla cigányzenekara muzsikál. Kalmár Pál énekel.

Budapest II. 18:15: Charpentier: Olaszországi képek. Hanglemezről. 19:45: Telefongyári Dalkör. 20:30: Angol nyelvtanítás. 21: Hírek. 21:20: Amerikai városok. Kaffka Péter előadása. 21:40: Lovászy Ferenc cigányzenekara muzsikál. 22:40: Időjárásjelentés.

PÉNTEK, NOVEMBER 10.

Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12:10: Lemezek.

Bucuresti, Radio-Romania. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13:10: Petrica Motoiu zenekara. 14: Hírek. 14:20: A zene folytatása. 15: Művészeti és kulturális közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19:02: Technikai üzenetek. 19:17: A Bucuresti-i hármás. 19:45: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania. 19:55: Románia hegyei. Vintila Mihailescu előadása. 20:10: A nemzetek zenéje: Anglia. Lemezek. 20:30: Gounod: Faust. Öt felvonásos opera. 21:25: Hírek. 22:25: Hírek, sportközlemények. 23:15: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7:45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hírek. 11:20: és 11:45: Felolvasás. 13:10: Eugen Stepat balalajkazenekara. 13:40: Hírek. 14:20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14:30: Toplak Izabella magyar nótákat énekel, kíséri Kurina Simi és cigányzenekara. 17:15: Diákfélóra. 17:45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18:15: Sportközlemények. 18:30: Közvetítés Munkácsról. 19:30: A rádió szalonzenekara. 20:15: Hírek. 20:30: Az Operaház előadásának közvetítése. Julia szép leány. Az I. felvonás után: A rádió külügyi negyedórása. A II. felvonás után: Hírek, időjárásjelentés. Utána: Bura Sándor cigányzenekara

KÖZGAZDASÁG

Már elfogadnak külföldi átutalások iránti devizakéréseket

Csak az importcégek jegyzékébe felvett ipari és kereskedelmi vállalatok kapnak átutalást

A nemzetgazdasági minisztérium közli, hogy november 7-ikétől elfogadnak iktatásra kereskedelmi és pénzügyi devizaátutalások iránti kérvényeket a külkereskedelmi hivatal átutalási igazgatóságánál (Bucuresti, Str. Domnei 4.) A kéréseket hivatalos úrlapokon kell kijelenteni, amelyeket csak a korlátlan hiteli jogosított bankok fővárosi központjánál és vidéki fiókjainál lehet kapni. Ezek a bankok a következők: Banca Anglo-Cehoslovacă și de Credit din Praga, Banca Cerealștilor, Banca Comercială Română, Banca de Credit Român, Banca Comercială Italiană și Română, Banca Românească, Banca de Scott a României, Banca Urbană, Bank of Roumania Ltd, Societatea Bancară Română, Credit Industrial, Banca Anglo-Română, Institutul Național al Cooperatiei, Banca Chrissoveloni, Banca pentru Industrializarea și Valorificarea Produselor Agricole.

Egy másik közleményben a minisztérium felhívja az érdekeltek figyelmét, hogy mindazok az ipari és kereskedelmi cégek, amelyek árubehozatalra, vagy pénzügyi fizetések átutalására kérnek engedélyt a külkereskedelmi hivaltól, kötelesek igazolni, hogy beiratkoztak az importcégek jegyzékébe, vagy azoknak a cégeknek a lajstromába, amelyeknek joguk van külföldi átutalásokat csinálni. Az igazolás a sorszámmal történik.

E HÉT VÉGÉN BEFEJEZŐDNEK A ROMÁN-JUGOSZLÁV TÁRGYALÁSOK. Bucurestiből jelentik: A román-jugoszláv gazdasági küldöttségek közötti tárgyalások kielégítő módon haladnak. Valószínű, hogy a megbeszéléseket a hét végéig befejezik és a két állam között létrejön az új gazdasági meg egyezés.

Kinevezések az aradi pénzügyigazgatóságon. Bucuresti. A pénzügyminisztérium december elseji érvénnyel a következő aradi és aradmegyei pénzügyi tisztviselőket léptette elő: Tonea Ion, Isala Valentin, Serban Petre, Dersoreanu Teodor, Framescu Gheorghe, Saur Traian, Iliuta Paul.

A zsiszikes és beteg buza ára. Az aradi bazaarértékesítő bizottság ülést tartott, amelyen behatóan foglalkoztak a zsiszikes és beteg buza árának kérdésével. Az érvényben lévő rendelkezések értelmében ugyanis az ilyen buza esetében a minimális árból bizonyos levonás eszközözhető. A bizottság megállapította, hogy Aradmegyében kevés a zsiszikes és beteg buza és erre való tekintettel úgy határozott, hogy ilyen buza eladásánál esetről-esetre vizsgálják meg a buzát és ennek a vizsgálatnak alapján állapítják meg, hogy milyen összeget lehet a minimális árból levonni.

A tőzsde nem felelős a hivatalos tőzsdeügynök cselekedeteiért. A Semmitőszék legutóbbi egy eléje került ügyben azt az elvi jelentőségű ítéletet mondotta ki, hogy a tőzsde intézménye, mint olyan, anyagilag nem felel a hivatalos tőzsdeügynök cselekedeteiért.

Háromszékben elfogyott a bab és a lencse. A háromszékmezei mezőgazdasági terményeket nagyrészt már felvásárolták. A gabonafélék fogytán vannak. A bab és a lencse a nagy kereslet következtében eltűnt a piacról. A cukorrépa betakarítása vége felé jár, de a lóhiány miatt a gazdák a legnagyobb nehézséggel tudják a gyárba szállítani. A terményárak ma a következők: Sörárpa 430-440, zab 420-440, őszi-rózsaburgonya 200, fehér- és waltham-burgonya 150 lei mázsánként, A heremag 30, lucernamag 40 lei kilónként.

A fizetések utáni adó kiszámításának ellenőrzése. Az 1939. április 1-iki adótvörvény-módosítás a munkások között két kategóriát állított fel: 1. akiket a törvény is kézimunkásoknak tekint és akiknek ezen a címen adómentes létminimumot engedélyez, 2. akik kézimunkások ugyan, de a törvény nem engedélyezi számukra az adómentes létminimumot. Bár a törvény végrehajtási utasítása részletesen felsorolja, hogy kiket tekint kedvezményezett kézimunkásoknak, a törvény homályos. Ezért az érdekelte munkaadók adókedvezményezett kézimunkásokként szerepeltettek olyan egyéneket, akik tényleg kézimunkások, de a hivatalos felsorolásban nem szerepelnek. A pénzügyminiszter az ilyen esetek tüzetes ellenőrzését rendelte el, azzal, hogy azok a munkaadók, akik eddig olyan alkalmazottakat szerepeltettek adókedvezményes kézimunkásokként, akik erre nem jogosultak, az adókülönbséget a hó végéig bírságmentesen befizethetik. Ellenkező esetben az ellenőrzés során a fisci közvegi bírság-jegyzőkönyveket vesznek fel.



A 21. SORSJÁTÉK ÚJ TERVEZETE



SOROZAT
vörös sorsjegyek

HUZÁSA 1939 NOVEMBER 15-ÉN

ÁLLAMI SORSJÁTÉK (törzs)
Osztható nyeremények:

7	1.000.000	7.000.000
10	400.000	4.000.000
30	100.000	3.000.000
100	20.000	2.000.000
200	10.000	2.000.000
10000	1.000	16.000.000
		34.000.000

U. F. C. R. SORSJÁTÉK (mellék)
Oszthatatlan nyeremények:

4	400.000	1.600.000
40	40.000	1.600.000
400	4.000	1.600.000
4000	400	1.600.000
8000	200	1.600.000
		8.000.000



SOROZAT
zöld sorsjegyek

HUZÁSA 1939 NOVEMBER 18-ÁN

ÁLLAMI SORSJÁTÉK (törzs)
Osztható nyeremények:

1	8.000.000	8.000.000
14	1.000.000	14.000.000
1000	10.000	10.000.000
		32.000.000

U. F. C. R. SORSJÁTÉK (mellék)
Oszthatatlan nyeremények:

80	100.000	2.000.000
200	10.000	2.000.000
1600	1.000	1.600.000
8000-	200	1.600.000
		7.200.000

Egyetlen sorsjáték sem nyújtott játékosainak **ANNYI ELŐNYT,** mint az Állami Sorsjáték **ÚJ HUZÁSI TERVEZETE!**

Mostantól kezdve havonta két huzást tartanak különböző nyerési tervvel.

- ➔ Az első sorozat, amelynek huzása november 15-én lesz, nagyszámú közép és kis nyereményt oszt szét.
- ➔ A második sorozat, november 18-iki huzással csak rendkívül nagy nyereményeket sorsol ki.
- ➔ Aki az új terv nyújtotta nyerési esélyek mindegyikét ki akarja használni, egyszerre mind a két sorozatban játszik.

Vegye meg azonnal sorsjegyeit kevénc árudájánál, mert ez az új játékterv rendelkezései szerint nincs abban a helyzetben, hogy a sorsjegyeket a huzás előestélyéig félretegye, mint ezelőtt.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK



A szőlőbirtokosok ellen felvett kihágási jegyzőkönyvek ügyében bizonyos esetekben elengedik a bírságokat

A rendelkezés a még jóvá nem hagyott kihágási jegyzőkönyvekre vonatkozik

A szeszjövődék vezérigazgatóságától 61.368-1939. szám alatt nagyfontosságú rendelkezés érkezett az aradi pénzügyigazgatóságra. A rendelkezés a szőlő és gyümölcsstermelőket érinti közzelről. Az érvényben lévő rendelkezések értelmében a szőlő és gyümölcsstermelők tudvalóvólag kötelesek az általuk termelt bor- és nalinkamennyiséget az illetékes hatóságnak bejelenteni és eladásukat csak ezeknek a hatóságoknak tudtával eszközözhetnek. A fent említett rendelet értelmében azok a szőlő- és gyümölcsstermelők, akiknél kihágási jegyzőkönyveket vettek fel azon a címen, hogy raktárjukban, vagy pincéjükben hiányt tapasztaltak, nem kell bírságot fizessenek abban az esetben, ha a vonatkozó kihágási jegyzőkönyveket még nem hagyták jóvá, tehát, ha azok elintézése még fo-

lyamatban van. Ilyen esetekben a termelőktől csak a hiányzó mennyiségért járó fogyasztási és forgalmiadót, valamint érték utáni illetéket hajtják be. Az említett összegek kifizetésére a rendelet 1939. december 31-ig engedélyez határidőt.

A rendelet szerint a kis szőlőtermelők ellen felvett mindazon kihágási jegyzőkönyveket hatálytalanítják, amelyeket azért vettek fel ellenük, mert nem jelentették be bortermésüket. Ez a hatálytalanítás csak abban az esetben hatható végre, ha megállapítás nyer, hogy a termelt bor az illető természetbeni fizetését képezi.

A fenti körrendelet kizárólag csak azokra a kihágási jegyzőkönyvekre vonatkozik, amelyek jóváhagyása a pénzügyigazgatóságon jelenleg folyamatban van.

Pontosan felveszik a zsir- és növényiolaj-készleteket

Bucuresti. A nemzetgazdasági minisztérium a tűzifa kérdését tanulmányozta, amelynek ára 120 leire emelkedett mázsánként. A minisztérium a szövetkezetek intézményével és az állami erdők igazgatóságával érintkezést keresve, megvizsgálta, hogy vagononként 9500 lejért megfelelő mennyiségű tűzifát bocsátanak a főváros lakosságának rendelkezésére. Ebben az árbán a vágás és házhoz szállítás is benne foglaltatik. Ez az árcsökkenés befolyásolni fogja a tűzifa-

piac áralakulását. A cukor ára változatlan marad. A minisztérium szigorú vizsgálatot indít a rizs, zsir és növényiolaj-készletek pontos megállapítására és ennek megtörtéte után fog intézkedni az árak leszállításáról. Az ármegállapító bizottság alapos tanulmányozás után, erőlyes harcot indít a közszükségleti cikkek árainak csökkentése céljából.

Legújabb jelentéseink:

Hitler vezérkancellár:

„Szívesen élnék megértésben az angolokkal, ha bizhatnánk vezetőikben“

Hevesen támadta Angliát a német államfő

Németország öt éves háborúra készült fel

Münchenből jelentik: A nemzeti szocialista mozgalom elindulásának évfordulóján, mint minden esztendőben, úgy idén is megjelent a müncheni Bürgerbräukeller vendéglőben Hitler Adolf kancellár. A vezér a párttagokhoz nagyobb beszédet intézett és ez alkalommal többek között a következőket mondotta:

— A világháborút követő években sok szó esett a háborús felelősségről. Az akkori gyenge Németországot vádolták azzal, hogy a háborút előidézte.

A császári Németország világháborús ellenfelei ugyanazok, mint a mai nemzeti-szocialista Németország ellenségei. Mindnyájan tudjuk, hogy a világháborúban nem tudták fegyverrel legyőzni Németországot, hazugságra volt szükség, hogy térdre kényszerítsenek bennünket. Sokan felróják nekem, hogy alaptalan önbizalmat táplálok. Kijelenthetem, hogy ezt az önbizalmat a harcban szereztem.

— A régi Németországnak — folytatta Hitler — gyenge kormánya volt, a mai német birodalom kormánya azonban merőben különbözik az akkortól. Anglia azt állítja, hogy a népek szabadságáért küzd, ez a szabadság juttatott a brit birodalomnak negyven millió négyzetkilométert és 480 millió néptömeget.

A Churchill és Chamberlainek váltig hangoztatják, hogy nem a német nép ellen harcolnak, ellenkezőleg: szeretik a német népet, hanem a nemzeti szocialista rendszer ellen küzdenek, hogy megváltsák a németeket militarizmusuk terheitől. Így beszéltek az angolok 1914-ben, 1915-ben, 1916-ban és 1917-ben, sőt 1918-ban is.

Azt is mondták már a végén, hogy nem a győzelemért harcolnak, hanem a népek egyenjóságáért és az örök békéért. Az általános leszerelést és békét megvalósítani hivatott elveket Wilson elnök tizennégy pontban, majd újabb három pontban fektette le.

— Háromszáz éven át így gondolkozott Anglia: Hadakoztunk a világ ellen, meggazdagodtunk, országot ország után igaztunk le, most azt szeretnénk, hogy a világ nyugalomban legyen.

— Érthető az is, hogy a Népszövetség útján valóban a bekövetkezett állapotok stabilizálására

törekedtek. Később minden másként lett. Most előáll egy angol miniszter és könnyes szemmel mondja: milyen szívesen jutnánk megértésre Németországgal, ha bizalommal lehetnénk a német kormány szavai iránt. De ugyanezt mondhatom és is, hogy

milyen szívesen szeretnénk megértésben élni az angolokkal, ha bizalommal lehetnénk vezetőik iránt.

— Elvettük gyarmatainkat, megsemmisítettük kereskedelmünket, elraboltuk hajóhadunkat. A németek millióit szakították el tőlünk, olyan hadisarcokat és terheket róttak ránk, amelveket száz év alatt sem törleszthetnénk le. De mi nem akarunk igazságtalanok lenni.

nekünk mindig az volt a célkitűzésünk, hogy Angliával és Franciaországgal megértésre jussunk.

— Mi mindenről lemondtunk és mi mindent aláírtunk. Egy dolog azonban magától értetődő volt, mert

egyetlen német kormány sem mondhat le az életéről és mi nemzeti szocialisták nem is gondolunk erre.

— A mai Németország minden esetre biztosítani akarja élettereit. Ezt a teret nem az angolok művelték meg, hanem mi. Ha lord Halifax kijelenti, hogy sikraszáll művészetünkért és kulturánkért és ezért kell megsemmisíteni Németországot, mi azt mondhatjuk, hogy

nekünk kulturánk már akkor volt, amikor náluk a kulturáról még sejtelmük sem volt.

— Olyan véderőt építettünk ki, melynek nincsen párja az egész világon. Emögött áll a német nép, olyan egységben, amilyenre Németország történelmében még sohasem volt példa.

— Ha Anglia részéről kijelentették — folytatta Hitler vezérkancellár, — hogy hároméves háborúra készülnek, én a háború kitörésekor utasítottam Göring tábornagyot, hogy öt éves háborúra készüljön fel.

Vérsíj Hitler vezérkancellár a háború halott és sebesült áldozatairól emlékezett meg és szavait a megjelentek állva hallgatták végig.

Belgrádba érkezett

Eckhardt Tibor magyar képviselő

Nagy jelentőséget tulajdonítanak a látogatásnak

Belgrád. (Rador.) Eckhardt Tibor magyar képviselő szerdán megérkezett Belgrádba, ahol Macek helvetes miniszterelnök fogadta. Valószínűnek tartják, hogy Eckhardt tárgyalásokat folytat több vezető politikussal. Tekintettel arra, hogy Eckhardt ismert magyar politikai személyiség, látogatásának nagy jelentőséget tulajdonítanak a Magyarország s Jugoszlávia közötti minden irányban tapasztalt közlekedés szempontjából.

LAPZÁRTA:

ISZTAMBUL. Az Aksam című lap jelentése szerint a nemzetközi helyzet miatt fegyverbe hívott korosztályokat hazabocsájtják.

LONDON. Price angol munkáspárti képviselő kérdésére a Fekete tengeri helyzetre vonatkozólag Buhtler kijelentette, hogy a montreux-i egyezményben a szorosok helyzete megpecsételődött. Máskülönbben is az angol kormánynak nincs semminemű különösebb célja a Fekete-tengeren.

BRÜSSZEL. A minisztertanács szerdán délután 4 órakor összeült, hogy megtárgyalja a nemzetközi helyzetet.

LONDON. Az „Uhenfels“ nevű 7600 tonnás német hajót elfogták és a freetown-i kikötőbe kísérték.

TOKIÓ. A „Yomuri“ napilap jelentése szerint a japán külügyminisztérium elhatározta a japán-orosz tanácskozások felvételét. A tárgyalások egy időben Tokióban és Moszkvában is folyamatban lesznek.

NEWYORK. A szerdai választások során jó részt a demokráta jelöltek jutottak szavazati többséghez.

LUXEMBURG. Egy angol repülőgép szerdán délelőtt fél 12 órakor kényszerleszállást végzett az esch-i repülőtéren. A pilóta kijelentése szerint elterjedt és azt hitte, hogy francia földön szállt le. A gépet elkobozták és a pilótát internálták.

NEWYORK. Amerikából elindult az első hadianyagszállítmány Anglia felé. Ötvenhat repülőgépmotor és alkatrész első részletét hajózták be és indították el az Óceánra.

SZÓFIA. Bulgár politikai körökben nem tulajdonítanak nagy fontosságot a Balkánszövetség tanácsa rendkívüli ülésének esetleges összehívásának.

Őszi ruhákat, kabátokat, Hosszpodár Str. Eminescu 3. Str. Stroescu 13.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapították meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

ALKALMAZÁST KERES

Megbízható, komoly, középkorú, intelligens, öz. izr. nő, kereskedelmi képzettségű bármilyen állásra vállalkozna. Egyedülálló nőnek, vagy férfinak esetében elsőrendűen segítségére lehetne. Címeket a kiadóba kérek „Vidékre is“ jelzéssel.

ALKALMAZÁST NYER

Regátban bevezetett utazót jóllévedelmező mellékcikk eladására keresek. Cím: Fekete, Str. T. Serb No. 11., apart. 4.

Házmesterpár kerestetik. Str. Mărăsești 75. 5073

Raktárkezelésben jártas, fiatal leány felvétetik. „Stela“ gyár, Str. Haiducilor 8. (Piata Cetate Veche).

Intelligens, komoly nevelőnőt keresek kisgyermekhez, éves bizonyítvánnyal. Cím a kiadóban. 5066

Utazót jóllévedelmező mellékcikk eladására keresek. Cím: Fekete, Str. T. Serb 11., apart. 4.

Tiszta mindenféle leány azonnalra felvétetik. Calea Saguna 8.

LAKÁS

Kétszobás, modern lakás azonnalra kiadó. Str. Mărăsești 33. 5065
Kiadó kétszobás, földszinti, ucai lakás, összkomforttal november 15-re, vagy december 1-re. Str. Consistorului 35. Érdeklődni: 8-1-ig, 3-6-ig. 4942

Háromszobás, modern lakás Str. Bolintianu 4. sz alatt nagyon olcsón kiadó 4817

VÉTEL - ELADÁS

Eladó: hegedű, Amati-utánzat, (100 éves), harci látszó (tábori, Zeiss 6x). Bardosi tábornok, Str. Vladimirescu 5. 5031

Nutria, yakond, csikó, mormota, sil, perzsa női bundák olcsón eladók. Comisio biz-üzlet, Dacia-kávéház mellett. 5078

TISZTA, MOSOTT RONGYOT

megvételre keresünk. Cím a kiadóban.

Dióhálók, modern formában, olcsó kombinált szobák, íróasztalok, recamierek, ebédlők nagy választékban Tempo blozományi üzletben. Fischer Eliz-palota 4876

ÜZLET

Főtéri üzlethelyiség kiadó Cím a kiadóban. 4636

INGATLAN

Radnei-ut 98. számú saroktelek, 360 négyszögöl, olcsón eladó. Cím a kiadóban. 5030

Belváros legszebb helyén telek, nagy ucafronttal, minden elfogadható áron eladó. Hatschek ingatlanforgalmi iroda, Bul. Carol 46. Telefon: 26-95. 5067

Központ

legkeresettebb és legdrágább utcában, magas földszintes uri magánház, 4 szoba, hall, fürdő, cselédszobás, központifutásos lakással, gyönyörű parkkal, alkalmi áron 900.000 leiert eladó. Megbízott:

Kiss Lajos „URANUL“

INGATLANIRODÁJA.

Str. Eminescu 2. sz., 1. emelet. Schutz-posztóüzlet felett.